

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/106/2023
Identifikačné číslo spisu: 4110210825
Dátum vydania rozhodnutia: 23.07.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Erika Šobichová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:4110210825.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Šobichovej a členov senátu Mgr. Petra Melichera a JUDr. Martina Vladika, v spore žalobcov 1/ Š. A., narodeného XX. D. XXXX, Q.-J., O. XX, 2/ J. E., Q., Š. XXX, 3/ X. Q., narodenej XX. G. XXXX, Q., J. XXX/XX, 4/ F. F., narodenej XX. Y. XXXX, Q., U. XXX/XX, všetci zastúpení advokátkou JUDr. Evou Matejovovou, Nitra, Hollého 12, proti žalovaným 1/ Rímskokatolíckej cirkvi, Sídlná kapitula Nitra, Nitra, Námestie Jána Pavla II. 1010/5, zastúpenej advokátskou kanceláriou Petruška & partners s.r.o., Nitra, Kupecká 18, 2/ Z. R. S., narodenému XX. J. XXXX, Q. D., H. X. XXX-XX/XX, 3/ J. Ľ., narodenej X. H. XXXX, Q., U. XX, 4/ Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s., Bratislava, Dúbravská cesta 14, IČO: 35 919 001, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Ladislav Barát, s.r.o., Nitra, Školská 3, 5/ Slovenskej republiky, Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, Bratislava, Námestie slobody 6, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 18C/115/2010, o dovolaní žalovaného 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 15. decembra 2022 č. k. 9Co/14/2022-709, takto

rozhodol:

Dovolanie žalovaného 1/ z a m i e t a.

Žalobcom 1/ až 4/ priznáva právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému 1/.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom (druhým v poradí) súd prvej inštancie určil, že do dedičstva po H. S., zomrelom XX. H. XXXX, naposledy bytom Q., patria nehnuteľnosti označené v Geometrickom pláne č. 149/2016 spoločnosti GEOTOM s. r. o. zo dňa 20. júna 2016, ktorý autorizačne overila Z. N. R.G. a úradne dňa 16. novembra 2016 overil Z. N. Y., ako parcela registra „C“ parc. č. 1073/51 - orná pôda o výmere 3378 m², parcela registra „C“ parc. č. 1073/32 - zastavané plochy o výmere 2 m², parcela registra „C“ parc. č. 1073/8- zastavané plochy o výmere 9 m², parcela registra „C“ parc. č. 3301/31- zastavané plochy o výmere 1500 m², parcela registra „C“ parc. č. 3301/30 - ostatné plochy o výmere 110 m² v rozsahu 1 - iny. Geometrický plán č. 149/2016 spoločnosti GEOTOM s. r. o. zo dňa 20. júna 2016 tvorí neoddeliteľnú súčasť rozsudku. Súd určil, že do dedičstva po P. S., rod. Ď., zomrelej X. A. XXXX, naposledy bytom Q., patria nehnuteľnosti označené v Geometrickom pláne č. 149/2016

spoločnosti GEOTOM s. r. o. zo dňa 20. júna 2016, ktorý autorizačne overila Z.. N. R. a úradne dňa 16. novembra 2016 overil Z.. N. Y., ako parcela registra „C“ parc. č. 1073/51 - orná pôda o výmere 3378 m², parcela registra „C“ parc. č. 1073/32 - zastavané plochy o výmere 2 m², parcela registra „C“ parc. č. 1073/8 - zastavané plochy o výmere 9 m², parcela registra „C“ parc. č. 3301/31- zastavané plochy o výmere 1500 m², parcela registra „C“ parc. č. 3301/30 - ostatné plochy o výmere 110 m² v rozsahu 1/2-iny. Geometrický plán č. 149/2016 spoločnosti GEOTOM s. r. o. zo dňa 20. júna 2016 tvorí neoddeliteľnú súčasť rozsudku. Súd priznal žalobcom v 1. až 4. rade nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v 1. rade, žalovanému v 2. rade, žalovanému v 3. rade, žalovanému v 4. rade, žalovanému v 5. rade v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 123, § 124, § 126 ods. 1, § 129 ods. 1, § 130 ods. 1, § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, 3, § 2 ods. 2, § 4 ods. 2, § 6 ods. 1 zák. č. 142/1947 Sb. o revízii prvej pozemkovej reformy, § 9, § 26, § 31 zák. č. 329/1920 Sb. o prevzatí a náhrade za zabraný majetok pozemkový (zákon náhradový) a vykonaným dokazovaním zistil, že dňa 5. mája 1958 po vykonanom prídelovom konaní podľa nar. č. 104/1945 Zb. n. SNR, zák. č. 142/1947 Zb. a zák. č. 46/1948 Zb. bola vydaná prídelová listina B.č. 67/1958 pre H. S. ml. a manželku P., rodenú Ď., ktorá sa týkala nehnuteľností v kat. úz. J. parc. č. 1055/25 - roľa o výmere 30 000 m² a parc. č. 1073/8 - roľa o výmere 5000 m². Predmetná prídelová listina bola vydaná orgánom ONV Nitra, je datovaná, opatrená otlačkom pečiatky a podpisom. Prídelová listina obsahuje mená a priezviská vlastníkov, označenie osôb, v prospech, ktorých sa vydáva, presné označenie nehnuteľností, ktorých sa týka. Dňa 25. júla 1959 bola spísaná Zápisnica o prídele a odovzdaní pôdneho majetku v obci Mlynárce po prídelcoch S. H. ml. a manželke P. č. d. XX a novým nadobúdateľom bol Štátny majetok, n. p. Nitra-Chrenová. Obaja prídelcovia zomreli, H. S. ml. dňa 10. júna 1980, dedičstvo bolo prejednávané pod sp. zn. D 1302/80, ako dedičia nastúpili W. A. narodená X. K. XXXX, H. S. narodený XX. Y. XXXX voči ustupujúcim dedičom. Dedičské konanie po P. S., rodenej Ď., zomrelej X. A. XXXX bolo prejednané, z úmrtného listu P. Ď. zo dňa X. A. XXXX vyplýva, že jej manželom bol H. S., v tom čase bol nebohý. Dedičia boli H. Q. S., narodený X. J. XXXX, W. A., narodená X. K. XXXX a H. S., narodený XX. Y. XXXX. Dňa XX. J. XXXX zomrel H. S., právni nástupcovia sú žalovaní v 2. a v 3. rade, H. S. I zomrel XX. H. XXXX, žalobcovia v 3. a 4. rade a J. S. á t. č. neb. sú právni nástupcovia, W. A. zomrela X. Q. XXXX, právni nástupcovia sú žalobcovia v 1. a 2. rade. V priebehu konania zomrela žalobkyňa v 5. rade a to dňa 1. novembra 2014, pričom konanie prebiehalo po nebohej žalobkyni v 5. rade pod sp. zn. 28D/633/2014 a ako právni nástupcovia po nebohej nastúpila žalobkyňa v 3. rade X. Q. a žalobkyňa v 4. rade F. F.. Dňa 21. júna 1948 bolo vydané uznesenie Revíznej komisie pri Ministerstve zemédeľství v Prahe, na základe ktorého následne Ministerstvo zemédeľství ČSR pod číslom 53.150/48-IX/R-12 vydalo rozhodnutie dňa 21. júna 1948, na základe ktorého bolo rozhodnuté, že všetky nehnuteľnosti Nitrianskej sídelnej kapituly nachádzajúce sa v kat. úz. J., okres Nitra boli zabrané a vyvlastnené v prospech štátu, pričom majetok bol určený pre prídelové pokračovanie (preukázané Zápisnicou spísanou v úradnej miestnosti MRK v Mlynárčiach zo dňa 27. októbra 1948, č. l. 315). Súd uznesením č. k. 18C/115/2010-539 zo dňa 10. februára 2020 pripustil zmenu žaloby tak, že súd určuje, že do dedičstva po H. S., zomrelom XX. H. XXXX, naposledy bytom Q., patria nehnuteľnosti označené v Geometrickom pláne č. 149/2016 spoločnosti GEOTOM s. r. o. zo dňa 20. júna 2016, ktorý autorizačne overila Z.. N. R. a úradne dňa 16. novembra 2016 overil Z.. N. Y., ako: parcela registra „C“ parc. č. 1073/51 - orná pôda o výmere 3378 m², parcela registra „C“ parc. č. 1073/32 - zastavané plochy o výmere 2 m², parcela registra „C“ parc. č. 1073/8 - zastavané plochy o výmere 9 m², parcela registra „C“ parc. č. 3301/31 - zastavané plochy o výmere 1500 m², parcela registra „C“ parc. č. 3301/30 - ostatné plochy o výmere 110 m² v rozsahu 1/2-iny. Geometrický plán č. 149/2016 spoločnosti GEOTOM s. r. o. zo dňa 20. júna 2016 tvorí neoddeliteľnú súčasť rozsudku. Súd určuje, že do dedičstva po P. S., rodenej Ď., zomrelej X. A. XXXX, naposledy bytom Q., patria nehnuteľnosti označené v Geometrickom pláne č. 149/2016 spoločnosti GEOTOM s. r. o. zo dňa 20. júna 2016, ktorý autorizačne overila Z.. N. R. a úradne dňa 16. novembra 2016 overil Z.. N. Y.K., ako: parcela registra „C“ parc. č. 1073/51- orná pôda o výmere 3378 m², parcela registra „C“ parc. č. 1073/32- zastavané plochy o výmere 2 m², parcela registra „C“ parc. č. 1073/8 - zastavané plochy o výmere 9 m², parcela registra „C“ parc. č. 3301/31 - zastavané plochy o výmere 1500 m², parcela registra „C“ parc. č. 3301/30 - ostatné plochy o výmere 110 m² v rozsahu 1-iny. Geometrický plán č. 149/2016 spoločnosti GEOTOM s. r. o. zo dňa 20. júna 2016 tvorí

neoddeliteľnú súčasť rozsudku. Žalobcovia v 1. až 4. rade majú právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. S poukazom na vykonané dokazovanie mal súd prvej inštancie preukázané, že zo zápisu poznámky pod B14 a B15 v pozemkovoknižnej vložke č. XXX, kat. úz. J. vyplýva, že nehnuteľnosti podliehajú revízii podľa zák. č. 142/1947 Sb. Zároveň pod B15 je uvedené, že podľa návrhu a oznámenia Ministerstva Pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v Bratislave poznamenáva sa, že nehnuteľnosti na strane A Povereníctvo pôdohospodárstva zamýšľa prevziať a že tieto sú predmetom revízie podľa zákona č. 142/47 Zb. v znení z. č. 44/48 Sb. Zákon o revízii prvej pozemkovej reformy v § 17 odkazoval na zák. č. 215/1919 Sb. záborového zákona, ktorý vydanie rozhodnutia k prechodu vlastníckeho práva na štát nevyžadoval, stačilo teda priame konanie štátu. Teda, ak bola prevzatá nehnuteľnosť pridelená do vlastníctva iných osôb, t. j. prídelcov, nebolo potrebné vykonať skôr, ako boli nehnuteľnosti pridelené, vklad vlastníckeho práva na štát a súdy prevádzali vlastnícke právo priamo na prídelcu. Po zápise do pozemnoknižnej vložky, že nehnuteľnosti sú predmetom revízie prvej pozemkovej reformy podľa zák. č. 142/1947 Sb., nebolo možné po 1. januári 1951, po zániku účinku intabulácie, možné vlastníka evidovaného v pozemkovej knihe za hodnoverného, keďže už bol možný aj prechod aj prevod vlastníctva mimo tohto zápisu. Z listiny vydananej príslušným orgánom - Ministerstvom zemédelství pod č. 53.150/48-IX/R-12 zo dňa 21. júna 1948 vyplýva, že nehnuteľnosti Veľkostatok Nitrianska zemédelství pod č. 53.150/48-IX/R-12 zo dňa 21. júna 1948 podliehajúce revízii sa stali opätovne zabranými a predmetom rozhodovania podľa zák. č. 142/1947 Sb. Ak by bolo aj potrebné rozhodnutie vydané Ministerstvom zemédelství pod C. 53.150/48-IX/R-12 zo dňa 21. júna 1948 zapísať do PKV č. 103 kat. úz. J., súd mal za to, že išlo o vydanie rozhodnutia podľa § 4 ods. 3 zákona č. 142/1947 Sb. Súd konštatuje, že poznámka premýšľaného prevzatia, pokiaľ sa týkala všetkého majetku, všetkých nehnuteľností v pkn. vl. zapísaných v zmysle § 9 zákona č. 329/1920 Sb. je poznámkou vyvlastnenia, a pokiaľ zabraný majetok nebol štátom podržaný pre účely všeobecne prospešné (§ 10 Záborového zákona), bol v zmysle § 8 ods. 1 zákona č. 142/1947 Sb. o revízii prvej pozemkovej reformy získaný pre účely prídelov. Teda majetok zabraný podľa zákona revízii prvej pozemkovej reformy bol štátom prevzatý (podržaný pre účely všeobecne prospešné alebo bol určený pre prídely). Nehnuteľnosti boli predmetom prídelu, preto nebolo potrebné prevádzať vklad vlastníckeho práva pre štát. Zároveň súd poukázal na ust. § 31 zák. č. 329/1920 Z. z. o prevzatí a náhrade za zabraný majetok, keď poznámka zamýšľaného prevzatia do pozemnoknižnej vložky XXX bola zapísaná dňa 8. augusta 1948 a uplynutím 30 dní zanikla akákoľvek možnosť pôvodného vlastníka domáhať sa vlastníckeho práva (súd sa stotožnil s vyjadrením právnej zástupkyne žalobcov).

1.2. Súd prvej inštancie poukázal na obdobné konania, ktoré sa týkali vl. č. 103 a ktoré sa viedli na tunajšom súde pod sp. zn. 12C/271/2009 a na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/43/2012 zo dňa 5. decembra 2012, ktorý konštatoval, že podľa zápisu v pozemnoknižnej vložke č. XXX, pod p. č. XX všetky nehnuteľnosti zapísané na A strane pozemnoknižnej vložky sú predmetom revízie prvej pozemkovej reformy so znením zamýšľaného prevzatia za použitia, okrem iného, aj zák. č. 329/1920 Sb. o prevzatí a náhrade za zabraný majetok pozemkový (zákon náhradový). Podľa § 9 cit. zákona poznámka zamýšľaného prevzatia pôsobí ako poznámka zamýšľaného odpísania nehnuteľnosti, pokiaľ nezahrňuje všetky nehnuteľnosti vo vložke zapísané a spolu, ak sa týka všetkých nehnuteľností v pozemnoknižnej vložke zapísaných ako poznámka vyvlastnenia. Ak nie sú predmetom zamýšľaného prevzatia „všetky nehnuteľnosti zapísané v PK vložke“, má sa za to, že tie, ktoré sú predmetom poznámky, sa odpisujú z pozemnoknižnej vložky, a teda na pozemnoknižnej vložke zapísaný vlastníak už nemá právo k odpísaným nehnuteľnostiam. Ak sú teda predmetom zamýšľaného prevzatia „všetky nehnuteľnosti zapísané v PK vložke“, má sa za to, že tie sú vyvlastnené. Z uvedeného je zrejmé, že majetok zabraný podľa zák. č. 142/1947 Sb. mohol byť buď prevzatý (podržaný) štátom pre účely všeobecne prospešné, alebo bol určený pre prídely. Zároveň súd poukázal i na konanie vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 9C/233/2008 a rozhodnutie Krajského súdu v Nitre 7Co/35/2016. Súd pri rozhodovaní prihliadol na uznesenie Najvyššieho súdu SR 2Cdo/53/2019 zo dňa 26. novembra 2020 (bod 18.1), ktorý sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia Krajského súdu v Nitre 7Co/35/2016 (bod 7, 8, 9, 10, 11), kde sa vyjadroval Krajský súd v Nitre k poznámke záboru, ako aj legitímneho postupu podľa zák. č. 142/1947 Sb.), ako i na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 6Cdo/64/2018 zo dňa 31. marca 2020.

1.3. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že Okresný národný výbor v Nitre vydal prídelovú listinu

pod B. č. 67/1958 v prospech prídelcov S. H. ml. a m. P. Ď., J. č. d. XX zo dňa 5. mája 2018. Po účinnosti Občianskeho zákonníka k 1. januáru 1951 jedinou podmienkou nadobudnutia vlastníckeho práva k prideleným nehnuteľnostiam zostalo konanie o pridelení podľa § 10 záborového zákona, a tak vlastníctvo prechádzalo vydaním prídelovej listiny. Žiadny iný právny úkon sa zo strany štátu nevyžadoval, a preto predloženú prídelovú listinu Okresného národného výboru v Nitre B. č. 67/1958 v prospech prídelcov S. H. ml. a m. P., r. Ď., J. č. d. XX zo dňa 5. mája 1958 je potrebné považovať za listinu, ktorou jednoznačne došlo k vzniku vlastníckeho práva prídelcov. Súd mal za to, že vydaná prídelová listina B. č. 67/1958 je listinou, ktorá má charakter verejnej listiny, na základe ktorej bolo preukázané vlastnícke právo označených prídelcov k pridelenému majetku. Za prídelcov boli označení H. S. ml. a manželka P., pričom sa jedná o právnych predchodcov žalobcov v 1. až v 4. rade. Prídelová listina bola vydaná v súlade a v tom čase platnými a účinnými právnymi predpismi, bola vydaná subjektom oprávneným na jej vydanie, spĺňa všetky zákonné náležitosti, označenie právneho predpisu, podľa ktorého bola vydaná, akej veci sa týka, dátum a presné označenie nehnuteľnosti parcelným číslom a výmerou, podpis a odtlačok pečiatky orgánu, ktorý ju vydal, preto je perfektná a má povahu verejnej listiny preukazujúcej vlastnícke právo prídelcov. Súd nie je oprávnený skúmať vecnú správnosť právneho aktu, iba jeho nulitosť v prípade, ak by ho vydal absolútne vecne nepríslušný orgán, o čo však v danom prípade nejde. Právomoc vydávať prídelové listiny bývalým ONV prešla na tieto úrady zákonom č. 142/1947 Sb. a č. 46/1948 Sb. Na predmetných nehnuteľnostiach prídelcovia určitú dobu riadne hospodárili, na základe Zápisnice zo dňa 27. októbra 1949 im bol majetok odovzdaný do držby a úžitku prídelcov. Súd poukázal, že po účinnosti predpisov o revízii prvej pozemkovej reformy a novelizácii náhradového zákona stačilo k prechodu vlastníckeho práva u nehnuteľností, u ktorých bola vyznačená poznámka zamýšľaného prevzatia faktické prevzatie, či už štátom alebo prídelcami, čo bolo preukázané. K prechodu nebolo potrebné vykonať zápis do pozemkovej knihy, ani vyhotovenie vkladovej listiny. Vlastnícke právo prídelcov bolo potvrdené aj ďalšími úkonmi alebo rozhodnutiami štátnych orgánov, ktoré dokladujú, že prídelové konanie ohľadom zabraných nehnuteľností pokračovalo po vydaní uvedeného rozhodnutia Ministerstva земедельстві, a to potvrdenie Štátnej sporiteľne v Bratislave, grafický plán s vyznačením prideleného pozemku a zápisnica o prídele a odovzdaní pôvodného majetku v obci J. zo dňa 25. júla 1959. Právni predchodcovia žalobcov vlastnícke právo nestratili ani v dôsledku spisania Zápisnice o prídele o odovzdaní pôdneho majetku v obci J. zo dňa 25. júla 1959 Štátnemu majetku, n. p. Nitra-Chrenová, pretože zápisnica zo dňa 25. júla 1959, spísaná na MNV Mlynárce, je bez právneho významu, nakoľko odnímať pridelený majetok mohlo iba Povereníctvo SNR pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu v prípade, že prídelca nehospodáril so starostlivosťou riadneho hospodára na pridelených pozemkoch (§ 23 ods. 2 Nariadenia č. 104/1945 Sb. n. SNR). Vzdanie sa prídelu na MNV preto nemohlo vyvolať žiadne právne účinky.

1.4. V spore nebolo preukázané, že žalovaný v 1. rade nadobudol predmetné nehnuteľnosti vydržaním, tak ako to uviedol v podaní zo dňa 16. apríla 2012 (č. l. 107), je spochybnená dobromyseľnosť právneho predchodcu žalovaného v 1. rade, ktorý nemohol nadobudnúť presvedčenie, že mu nehnuteľnosti vlastnícky patria, pričom vlastnícke právo stratil v dôsledku revízie prvej pozemkovej reformy. Dobromyseľnosť právneho predchodcu žalovaného v 1. rade spochybňuje aj skutočnosť uvedená v návrhu na zápis vlastníctva, v ktorom uviedol, že vlastníctvo nehnuteľnosti neprešlo na štát a zostalo zachované vlastníctvo rímskokatolíckej cirkvi. Žalovaný v 1. rade nepreukázal, že právny predchodca nakladal s pozemkami ako s vlastnými, nebola preukázaná ani držba sporných nehnuteľností právnym predchodcom žalovaného v 1. rade, teda faktické ovládanie veci, ako jedna z podmienok pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním. Z týchto dôvodov nemohol žalovaný v 1. rade nehnuteľnosti previesť kúpnu zmluvou zo dňa 21. júna 2011 (č. l. 261) na žalovaného v 4. rade, ktorý sa nemohol stať vlastníkom predmetných nehnuteľností. S poukazom na vykonané dokazovanie nebolo preukázané ani vlastnícke právo žalovaného v 5. rade, ktorý bol stranou sporu s poukazom na zmeny vlastníckeho práva k nehnuteľnosti parcele č. 1073/32, nachádzajúcej sa v kat. úz. J., zapísaná na LV č. XXXX. S poukazom na uvedené, súd považoval žalobu žalobcov za dôvodne podanú a žalobe v plnom rozsahu vyhovel.

2. Na odvolanie žalovaného 1/ a žalovaného 5/ Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Žalobcom 1/ až 4/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rade 1/ a žalovanému v rade 5/ v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaniach, viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby jeho zopakovania, alebo doplnenia a postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

2.2. Odvolací súd poukázal na to, že predmetom konania je žaloba, ktorou sa žalobcovia v 1. až 4. rade domáhajú určenia, že do dedičstva po H. S., zomrelom XX. H. XXXX, naposledy bytom Q., patria nehnuteľnosti označené v Geometrickom pláne č. 149/2016 spoločnosti GEOTOM s. r. o. zo dňa 20. júna 2016, ktorý autorizačne overila Z.Q.. N. R. a úradne dňa 16. novembra 2016 overil Z.. N. Y., ako parcela registra „C“ parc. č. 1073/51 - orná pôda o výmere 3 378 m², parcela registra „C“ parc. č. 1073/32 - zastavané plochy o výmere 2 m², parcela registra „C“ parc. č. 1073/8 - zastavané plochy o výmere 9 m², parcela registra „C“ parc. č. 3301/31 - zastavané plochy o výmere 1 500 m², parcela registra „C“ parc. č. 3301/30 - ostatné plochy o výmere 110 m² v rozsahu 1/2-iny. Geometrický plán č. 149/2016 spoločnosti GEOTOM s. r. o. zo dňa 20. júna 2016 tvorí neoddeliteľnú súčasť rozsudku. Zároveň sa domáhajú určenia, že do dedičstva po P. S., rodenej Ď., zomrelej X. A. XXXX, naposledy bytom Q. patria nehnuteľnosti označené v Geometrickom pláne č. 149/2016 spoločnosti GEOTOM s. r. o. zo dňa 20. júna 2016, ktorý autorizačne overila Z.. N. R. a úradne dňa 16. novembra 2016 overil Z.. N. Y., ako parcela registra „C“ parc. č. 1073/51 - orná pôda o výmere 3 378 m², parcela registra „C“ parc. č. 1073/32 - zastavané plochy o výmere 2 m², parcela registra „C“ parc. č. 1073/8 - zastavané plochy o výmere 9 m², parcela registra „C“ parc. č. 3301/31 - zastavané plochy o výmere 1 500 m², parcela registra „C“ parc. č. 3301/30 - ostatné plochy o výmere 110 m² v rozsahu 1/2-iny. Geometrický plán č. 149/2016 spoločnosti GEOTOM s. r. o. zo dňa 20. júna 2016 tvorí neoddeliteľnú súčasť rozsudku. Žalobu odôvodnili tým, že dňa 5. mája 1958 bývalý Okresný národný výbor v Nitre vydal prídelovú listinu, na základe ktorej boli starým rodičom H. S. a manželke P. S., rodenej Ď. pridelené do vlastníctva nehnuteľnosti, ktoré sa nachádzali v kat. úz. J. a tieto boli v tej dobe zapísané ako vlastníctvo Nitrianskej sídelnej kapitule, a to parc. č. 1055/25 - roľa o výmere 30 000 m² a parc. č. 1073/8 - roľa o výmere 5000 m². Na takto pridelených pozemkoch ich starí rodičia hospodárili do 25. júla 1959, nakoľko v tento deň bola na MNV Mlynárce spísaná Zápisnica o prídele odovzdání poľnohospodárskeho majetku, ktorou boli nehnuteľnosti odovzdané a pridelené novému nadobúdateľovi Štátnemu majetku, n. p. Nitra-Chrenová. Po zrušení skoršieho rozhodnutia súdu prvej inštancie, súd prvej inštancie pripustil zmenu petitu tak, že je v nej už vyjadrené, že geometrický plán č. 149/2016 spoločnosti GEOTOM s. r. o. zo dňa 20. júna 2016 tvorí neoddeliteľnú súčasť rozsudku. Na LV č. XXXX v kat. úz. J. bol v čase podania žaloby zapísaný žalovaný v I. rade ako vlastník. Žalovaní v 2. a 3. rade sú právni nástupcovia po H. S. a P. S., rodenej Ď. a voči žalovaným v 4. a 5. rade bola žaloba rozšírená v priebehu konania.

2.3. Na potvrdení správnosti záverov súdu prvej inštancie k námietkam uvedeným v odvolaní žalovaných, ktoré boli pre posúdenie veci relevantné odvolací súd uviedol nasledovné: Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplýva, že dňa 21. júna 1948 bolo vydané rozhodnutie Revíznej komisie pri Ministerstve zemédelství v Prahe, z ktorého vyplýva, že nehnuteľnosti Sídelnej kapituly v Nitre sa stávajú zabratými a predmetom rozhodovania podľa zák. č. 142/1947 Sb. Následne bola dňa 27. októbra 1948 spísaná zápisnica, predmetom ktorej bolo odovzdanie do držby a úžitku prídelcov novým nadobúdateľom z revízneho majetku Nitrianskej sídelnej kapituly, ktorý sa nachádza v kat. území J., okres Nitra. Išlo o poľnohospodársky majetok, ktorý bol revíznou komisiou pri Ministerstve zemédelství v Prahe pod číslom 53.150/48-IX/R-12 zo dňa 21. júna 1948 určený pre prídelové pokračovanie. Predmetný majetok je zapísaný vo vlož. č. 103 a jeho výmera celkom činí 243 ha 9 225 m². Noví nadobúdatelia preberajú predmetné nehnuteľnosti do držby a úžitku so spätnou platnosťou od 1. októbra 1948 tak, ako tieto rozdelila Miestna rol. komisia v Molnoši a Dražovciach. Jednotlivé parcely prídelcom boli v prírode ukázané a tiež i na grafickom pláne. Noví nadobúdatelia vlastnoručnými podpismi potvrdili prevzatie im pridelených nehnuteľností do držby a úžitku. V pozemkovej knihe v PK vložke č. XXX bolo dňa 8. augusta 1948 zapísané, že podľa návrhu a oznámenia Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v Bratislave sa poznamenáva, že nehnuteľnosti sa povereníctvo pôdohospodárstva zamýšľa prevziať a tieto sú predmetom revízie podľa zák. č. 142/1947 Sb. v znení zák. č. 44/48 Sb. Povereníctvo pôdohospodárstva a pozemkovej reformy, Pracovná skupina pre pozemkovú reformu v Nitre vypracovala dňa 16. marca 1953 Konečný prídelový plán s rozvrhom prídelových cien a

splátkovým plánom z revízných pôdohospodárskych majetkov v kat. území J. bývalého vlastníka Nitrianska sídlená kapitula. V tomto pláne sa pod č. 67. ako prídelcovia uvádzajú S. H. ml. a m. P., r. Ď., teda právni predchodcovia žalobcov a žalovaných v 2. a 3. rade. Dňa 5. mája 1958 po vykonanom prídelovom konaní podľa nar. č. 104/1945 Zb. n. SNR zák. č. 142/1947 Zb. a zák. č. 46/1948 Zb. bola vydaná prídelová listina B. č. 67/1958 pre H. S. ml. a manželku P., rodenú Ď., ktorá sa týkala nehnuteľností v kat. úz. J. parc. č. 1055/25 - roľa o výmere 30 000 m² a parc. č. 1073/8 - roľa o výmere 5 000 m². Predmetná prídelová listina bola vydaná orgánom ONV Nitra, je datovaná, opatrená otláčkom pečiatky a podpisom, z ktorého vyplýva, že za predsedu ONV ju podľa podpisu podpísal p. J.. Prídelová listina obsahuje mená a priezviská vlastníkov, označenie osôb, v prospech, ktorých sa vydáva, presné označenie nehnuteľností, ktorých sa týka. Dňa 25. júla 1959 bola spísaná Zápisnica o prídele a odovzdaní pôdneho majetku v obci J. po prídelcoch S. H. ml. a manželke P. č. d. XX ohľadom parc. č. 1055/25 a parc. č. 1073/8 a novým nadobúdateľom bol Štátny majetok, n. p. Nitra-Chrenová. Rímskokatolícka cirkev si vysporiadala vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam záznamom v roku 1995, keď došlo k zápisu nehnuteľností na list vlastníctva. Návrh na záznam bol odôvodnený tým, že vlastníctvo vyplývajúce z pozemnoknižnej vložky č. XXX neprešlo na štát a zostalo zachované pre cirkev. Žalovaný v 4. rade nadobudol predmetné nehnuteľnosti na základe kúpnej zmluvy zo dňa 21. júna 2011 od žalovaného v 1. rade. Žalovaný v 5. rade sa stal vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti v roku 2013 na základe zmluvy o bezodplatnom prevode vlastníckeho práva. Žalobcovia si teda svoje právo uplatňujú od Prídelovej listiny, vydanéj ONV v Nitre dňa 5. mája 1958.

2.4. V súvislosti s prídelovou listinou odvolací súd uviedol, že prídelová listina je vo všeobecnosti vkladuschopnou listinou spôsobilou pre zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, ak bola vydaná oprávneným subjektom a ak obsahuje všetky podstatné náležitosti. Takýto právny názor prezentoval aj Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd vo viacerých rozhodnutiach (napr. sp. zn. 4Cdo/123/2003, 4Cdo/48/2008, 3Cdo/45/2008, 1NCdo/8/2009). V tejto veci bola vydaná prídelová listina subjektom oprávneným na jeho vydanie a spĺňa všetky zákonné náležitosti. Obsahuje údaj, kto ju vydal, označenie právneho predpisu, podľa ktorého bola vydaná, akej veci sa týka, dátum a presné označenie nehnuteľnosti parcelným číslom a výmerou, podpis a odtlačok pečiatky orgánu, ktorý ju vydal, preto je perfektná a má povahu verejnej listiny preukazujúcej vlastnícke právo prídelcu. Súd pritom nie je oprávnený skúmať vecnú správnosť právneho aktu, iba jeho nulitnosť v prípade, ak by ho vydal absolútne vecne nepríslušný orgán, o čo však v danom prípade nejde. Platne vydaná prídelová listina obsahujúca všetky náležitosti je aj v súčasnosti dokladom o vlastníctve prídelcu k prideleným nehnuteľnostiam a je vkladuschopnou listinou pre zápis nadobudnutého vlastníctva do katastra nehnuteľností. Právomoc vydávať prídelové listiny bývalým ONV prešla na tieto úrady zákonom č. 142/1947 Sb. a č. 46/1948 Sb. Prídelové listiny vydané ONV mali a majú rovnaké právne účinky ako prídelové listiny, ktoré vydalo Povereníctvo pôdohospodárstva a pozemkovej reformy.

2.5. Pokiaľ v danej veci žalovaní namietali, že prídelovú listinu nepodpísala oprávnená osoba, k tomu uviedol, že mimo rámec správneho súdnictva všeobecný súd nie je oprávnený skúmať vecnú správnosť správneho aktu. Môže ho preskúmať len so zreteľom na to, či ide o akt nulitný. Nulitným aktom je správny akt, vydaný tzv. absolútne vecne nepríslušným správnym orgánom, z ktorého nevznikajú žiadne právne následky, na rozdiel od aktu neplatného, pri ktorom sa uplatní prezumpcia jeho správnosti až do doby zrušenia jeho účinkov. Súd je viazaný rozhodnutím správneho orgánu o prídele nehnuteľností potiaľ, že je povinný vychádzať z jeho účinkov, ktoré sa prejavujú v tom, že právnym titulom nadobudnutia vlastníckeho práva je rozhodnutie o ich prídele. K takémuto záveru dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 4Cdo/123/2003, ktorý bol uverejnený v časopise Zo súdnej praxe pod číslo 44/2004. Ten istý záver zaujal Najvyšší súd Slovenskej republiky tiež v rozsudku sp. zn. 5Cdo/110/2000, ktorý bol uverejnený v časopise Zo súdnej praxe pod číslom 40/2001, ako aj v rozsudku z 27. novembra 2007 sp. zn. 2Cdo/337/2006, obdobne aj v uznesení sp. zn. 4Sž/88/1995, ktoré bolo uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 65/1995 a v uznesení sp. zn. 4Sž/34/1997, ktoré bolo uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 77/1998 a tiež v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 11. februára 2014 sp. zn. 5Cdo/201/2012.

2.6. V danej veci nejde o prípad, kedy by prídelová listina nebola riadne podpísaná, teda v zmysle uvedených rozhodnutí podľa názoru odvolacieho súdu nemožno túto listinu považovať za neúčinnú, nevyvolávajúcu následky uvedené vyššie, pretože toto rozhodnutie súd v tomto konaní nemôže

preskúmať. Odvolací súd ešte dodal, že prídelovú listinu v danej veci podpísal za predsedu ONV p. Masaryk, pričom z dokladov predložených žalovaným vyplýva, že p. J. bol to v tom čase tajomníkom ONV. Podľa v tom čase platných právnych predpisov (zák. č. 13/1954 Sb. o národných výboroch) boli výkonnými orgánmi národného výboru rada národného výboru, skladajúca sa z predsedu národného výboru, jeho námestníkov, tajomníka a ostatných členov rady, pričom predseda národného výboru spolu s tajomníkom podpisuje nariadenia a iné rozhodnutia národného výboru, teda aj tajomník bol osobou oprávnenou takúto listinu podpísať.

2.7. Jednou z nosných otázok, ktoré bolo v danej veci potrebné posúdiť, bola otázka účinkov poznámky zamýšľaného prevzatia pozemnoknižnej vložky č. XXX pod položkou č. B14 a B15. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie ohľadom tejto otázky (bod 30. napadnutého rozsudku), pričom má za to, že nehnuteľnosti v PK vložke č. XXX boli predmetom revízie prvej pozemkovej reformy podľa zákona č. 142/1947 Sb. a pozemnoknižnému vlastníkovi, Nitrianskej sídelnej kapitule, bolo vlastnícke právo odňaté a prešlo na štát. Všetky nehnuteľnosti pod por. č. XX a XX zapísané na strane A boli predmetom revízie prvej pozemkovej reformy so znením zamýšľaného prevzatia za použitia zákona č. 329/1920 Sb. o prevzatí a náhrade za zabraný majetok pozemkov (zákon náhradový). Podľa § 9 cit. zákona poznámka premýšľaného prevzatia pôsobí ako poznámka zamýšľaného odpísania nehnuteľnosti, ak nezahŕňa všetky nehnuteľnosti vo vložke zapísané a spolu ako poznámka vyvlastnenia. Ak nie sú predmetom zamýšľaného prevzatia všetky nehnuteľnosti zapísané v pozemnoknižnej vložke, má za to, že tie, ktoré sú predmetom poznámky, sa odpisujú z vložky, a teda na pozemnoknižnej vložke zapísaný vlastník už nemá právo k odpísaným nehnuteľnostiam. Ak sú predmetom zamýšľaného prevzatia všetky nehnuteľnosti, má sa za to, že sú vyvlastnené. Podľa § 8 ods. 1 zák. č. 142/1947 Sb. pozemkový majetok získaný pre účely prídelov je určený spolu s ostatným zabraným majetkom, pokiaľ nebol alebo nebude podržaný štátom pre účely všeobecne prospešné (§ 10 Záborového zákona) a ani doposiaľ nebol pridelený, pre prídel subjektom v citovanom ustanovení špecifikovaným. Z toho je zrejmé, že majetok zabraný podľa zákona č. 142/1947 Sb. mohol byť buď prevzatý (podržený štátom) pre účely všeobecné, alebo určený pre prídel. Nehnuteľnosti zapísané v pozemnoknižnej vložke č. XXX boli predmetom prídelu a parc. č. 1055/20 a parc. č. 1073/8 boli pridelené H. S. ml. a m. P., r. Ď.. Nehnuteľnosti boli predmetom prídelu, preto nebolo potrebné prevádzať vklad vlastníckeho práva pre štát, keďže na návrh pozemkového úradu bolo vlastnícke právo k pozemkovým úradom prevedené priamo na nadobúdateľa. Z ustanovenia § 28 zákona č. 329/1920 Sb. vyplýva, že ak rozhodol pozemkový úrad už skôr o prídele do vlastníctva osôb iných, nie je potrebné previesť skôr príslušný vklad vlastníckeho práva priamo na nadobúdateľa pozemkovým úradom. Zákon č. 142/1947 Sb. v ustanovení § 17 odkazoval na procesný postup konania podľa zákona č. 215/1919 Sb., Záborového zákona, ktorý vydanie rozhodnutia k prechodu vlastníctva na štát nevyžadoval, stačilo teda priame konanie štátu. Inak povedané, ak bola prevzatá nehnuteľnosť pridelená do vlastníctva iných osôb, t. j. prídelcov, nebolo potrebné vykonať skôr, ako boli nehnuteľnosti pridelené, vklad vlastníckeho práva na štát a súdy prevádzali vlastnícke právo priamo na prídelcu. Po zápise do pozemnoknižnej vložky o tom, že nehnuteľnosti sú predmetom revízie prvej pozemkovej reformy podľa zákona č. 142/1947 Sb., nebolo možné po 1. januári 1951 - po zániku účinku intabulácie, považovať v pozemkovej knihe evidovaného vlastníka za hodnoverného vlastníka, keďže už bol možný prevod a prechod vlastníctva mimo tohto zápisu. Odvolací súd preto nepovažoval argumentáciu žalovaných v odvolaní ohľadom tejto otázky za dôvodnú.

2.8. K takémuto právnomu záveru dospel odvolací súd po zohľadnení rozhodovacej činnosti NS SR ohľadom tejto otázky, pričom bral do úvahy tak rozhodnutia, na ktoré poukazovali v odvolaniach žalovaní, teda rozhodnutie Boh 9307/38, ako aj novšiu judikatúru NS SR ohľadom tejto otázky, a to tak svedčiacu v prospech žalobcov, ako žalovaných, zohľadniac ju komplexne. Ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu je pritom vyjadrená predovšetkým v rozhodnutiach alebo stanoviskách najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty „R“) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu nespochybnil názory obsiahnuté v rozhodnutí dosiaľ nepublikovanom, alebo dokonca tieto názory akceptovali, myšlienkovito na ne nadviazali a rozviedli alebo z nich vychádzali.

2.9. K tomu odvolací súd považoval za potrebné uviesť, že od vydania jeho skoršieho rozhodnutia,

uznesenia Krajského súdu v Nitre zo dňa 3. októbra 2019 č. k. 9Co/293/2018-498, na ktoré odvolatelia v odvolaniach odkazujú, sa uvedenou problematikou zaoberal Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 31. marca 2020 sp. zn. 6Cdo/64/2018 a v uznesení zo dňa 26. novembra 2020 sp. zn. 2Cdo/53/2019. V oboch týchto rozhodnutiach išlo o obdobnú situáciu ako v tejto veci, v ktorých Najvyšší súd SR rozhodoval o dovolaniach proti rozhodnutiam Krajského súdu v Nitre a predmetom posúdenia bola aj otázka účinkov poznámky zamýšľaného prevzatia týkajúcej sa PK vl. č. XXX kat. úz. J.. V oboch týchto veciach súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd, dospeli ohľadom tejto otázky k rovnakému záveru ako urobil súd prvej inštancie v tejto veci, s čím sa odvolací súd stotožnil. K rovnakému záveru ohľadom tejto otázky dospel odvolací súd v rovnakom zložení aj vo veci sp. zn. 9Co/139/2020 z 12. mája 2022. Odvolací súd sa nestotožnil s tým, že rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/53/2019 zo dňa 26. novembra 2020 nemá žiaden vplyv na hmotnoprávne posúdenie tejto veci, pretože Najvyšší súd SR nevyslovil žiaden právny názor veci sa týkajúci a zaoberal sa len skúmaním dôvodov, či došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. K tomu odvolací súd uviedol, že aj keď dovolacím dôvodom bolo nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu a s tým súvisiace porušenie práva na spravodlivý proces, dovolací súd v tejto veci dospel k záveru, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len ojedinelých prípadov. Dôvody uvedené v rozhodnutí odvolacieho súdu považoval za jasne a zrozumiteľne vysvetľujúce svoj záver, pričom z rozhodnutia odvolacieho súdu podľa Najvyššieho súdu SR nevyplýva nepresvedčivosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecných záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Preto nemožno hovoriť o tom, že Najvyšší súd SR sa v danej veci nezaoberal aj právnym posúdením tejto veci, a preto odvolací súd vychádzal aj z tohto rozhodnutia Najvyššieho súdu SR. Čo sa týka odvolacej námietky, že súd nerešpektoval rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo 84/2010, k tomu je potrebné uviesť, že týmto rozhodnutím sa vo svojom rozhodnutí zaoberal Krajský súd v Nitre vo veci sp. zn. 7Co/35/2016-618 zo dňa 24. augusta 2017, kde v bode 10. uviedol nasledovné:

3. K stanovisku Najvyššieho súdu SR v uznesení zo dňa 30. novembra 2011 sp. zn. 6Cdo/84/2010, na ktoré sa odvoláva žalovaný, odvolací súd konštatuje, že v uvedenom rozhodnutí najvyšší súd konštatoval, že „zápis z 08. augusta 1948, v ktorom sa uvádza, že podľa oznámenia Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v Bratislave podľa zák. č. 147/1947 Sb. v znení zák. č. 44/1948 Sb. sa poznamenáva, že nehnuteľnosti na strane A Povereníctvo pôdohospodárstva zamýšľa prevziať a tieto sú predmetom revízie podľa zák. č. 142/1947 Sb., nemal za následok prechod vlastníctva na štát a ani, že by sa nehnuteľnosti zo záboru už predtým prepustené stali opäť zabranými, a mohli byť predmetom rozhodovania podľa zák. č. 142/1947 Sb.“ V tomto rozhodnutí najvyšší súd totiž posudzoval, či pozemky zapísané v pozemnoknižnej vložke na základe prídelovej listiny spadali pod možný prídel podľa zákona č. 142/1947 Sb., a to v súvislosti s tým, že v pozemnoknižnej vložke bola poznámka o zamýšľanom prevzatí nehnuteľnosti podľa zákona č. 220/1922 Sb., pričom následne bola poznámka o zábore a zamýšľanom prevzatí vymazaná, s tým, že v ostatných nehnuteľnostiach zostala v platnosti a pri pozemkoch, ktoré neboli zo záboru rozhodnutím prepustené, sa v pozemnoknižnej vložke zápis o ich prídele novému vlastníčkovi a ani zápis vkladu vlastníckeho práva pre štát nenachádza. Podstatou rozhodnutia nebolo posudzovanie právnych dôsledkov poznámky zamýšľaného prevzatia nehnuteľnosti, ale posúdenie zápisov v pozemnoknižnej vložke nasledujúcich po zápise tejto poznámky. Vzhľadom k už uvedenému, teda, že rozhodnutie Krajského súdu v Nitre vo veci sp. zn. 7Co/35/2016-618 zo dňa 24. augusta 2017 bolo predmetom prieskumu dovolacieho súdu (2Cdo/53/2019), pričom z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR nevyplýva to, že by aplikácia príslušných ustanovení všeobecných záväzných právnych predpisov v danej veci, bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu, preto sa stotožnil s výkladom tohto rozhodnutia NS SR v rozhodnutí Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7Co/35/2016. V takomto postupe videl odvolací súd naplnenie jedného zo základných princípov Civilného sporového poriadku, a to princípu právnej istoty. K tomu ešte dodal, že pokiaľ žalovaný v 1. rade namietal, že súd prvej inštancie nerešpektoval názor odvolacieho súdu v uznesení Krajského súdu v Nitre zo dňa 3. októbra 2019 č. k. 9Co/293/2018-498, k tomu odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že za chybný procesný postup sa v judikatúre súdov nepovažuje ani taká situácia, kedy odvolací súd svoj predchádzajúci, vo veci vyslovený právny názor zmení a potvrdí také rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým tento jeho skorší právny názor nerešpektoval (viď R 68/1971, III. ÚS 46/2013,

7Cdo/523/2015).

3.1. Žalovaný v 1. rade v odvolaní uvádzal, že bol pôvodným vlastníkom týmto sporom dotknutých nehnuteľností, zapísaným v časti B pozemnoknižnej vložky č. XXX pre kat. úz. J.. Vo svojom vlastníckom práve nebol žalovaný v 1. rade nikým rušený a žiadna skutočnosť až do doručenia predmetnej žaloby, do decembra 2010, nenasvedčovala skutočnosti, že by vlastnícke právo svedčiace žalovanému v 1. rade mohlo byť nejakým spôsobom spochybnené. Počas obdobia komunistického režimu nemohol so svojim vlastníctvom slobodne nakladať, nemohol vykonávať svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ktoré tvoria predmet tohto sporu a okamžite po skončení doby neslobody sa žalovaný v 1. rade začal zaujímať okrem iných vecí aj o usporiadanie svojho vlastníctva, pričom pri PKV č. XXX pre kat. úz. J., nezisťiac žiadne prekážky záznamu vlastníckeho práva dal si svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam uvedených v tejto PKV obnoviť na katastri nehnuteľnosti. Následne v priebehu konania sa vlastníkom časti týchto nehnuteľností stali žalovaný v 4. rade a žalovaný v 5. rade.

3.2. Odvolací súd zastal stanovisko zhodné s doterajšou praxou súdov Slovenskej republiky, vychádzajúcou zo starej zásady rímskeho práva, že nikto nemôže na iného previesť viac práv ako sám má. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/223/2016 z 21. januára 2017 vychádzal z právnych názorov vyslovených v rozhodnutiach NS SR sp. zn. 3Cdo/144/2010 a 5MCdo/12/2011 o tom, že platne nemôže nadobudnúť vlastnícke právo právny nástupca, ak subjekt, od ktorého odvodzuje derivatívne svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti, toto nikdy nenadobudol, a teda ho nemohol ďalej platne ani previesť. V rozhodnutí sp. zn. 2MCdo/20/2011 dovolací súd uviedol, že ani existencia platnej zmluvy medzi prevodcom a nadobúdateľom nemôže spôsobiť prevod vlastníckeho práva na nadobúdateľa, ak prevodca sám nebol vlastníkom, alebo ak neexistuje výslovné zákonné ustanovenie, ktoré by ustanovovalo opak (napríklad § 446 Obchodného zákonníka, § 486 Občianskeho zákonníka). Najvyšší súd ďalej konštatoval, že na právnom náhlade možnosti nadobudnutia vlastníctva nehnuteľnosti od toho, kto nie je alebo v čase prevodu nebol jej vlastníkom, zotrúva aj odborná právna literatúra. Vo vzťahu k možnostiam nadobudnutia vlastníckeho práva na základe absolútne neplatnej kúpnej zmluvy sa možno stotožniť s právnym názorom, podľa ktorého Občiansky zákonník de lege lata možnosť dobromyseľného nadobudnutia vlastníctva od nevlastníka neupravuje ako pravidlo, ale len ako výnimku z pravidla (napríklad nadobudnutie vlastníckeho práva od nepravého dediča podľa § 486 Obč. zákonníka) a dobromyseľnosť kupujúceho nemôže nahradiť chýbajúce vecné oprávnenie právneho predchodcu predávajúceho.

3.3. Tieto výnimky spravidla nemožno ľubovoľne rozširovať bez toho, aby takúto možnosť zákonodarca pripustil. Preto je nutné zotrvať na dôslednom uplatnení zásady „nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet“ aj v prípadoch, ktoré sa môžu javiť ako nespravodlivé. Aj z hľadiska predvídavosti rozhodovania súdnej moci je preto potrebné odmietnuť možnosť nadobudnúť vlastnícke právo od nevlastníka len na základe princípu ochrany dobrej viery aj v iných prípadoch ako tých, ktoré Občiansky zákonník výslovne upravuje. Prijatie právneho názoru, že pri nadobudnutí vlastníckeho práva prevádzanej nehnuteľnosti má právotvorný účinok sama dobrá viera (bez ohľadu na dĺžku doby, po ktorú trvala) nadobúdateľa, by viedlo k obsolentnosti (nepoužiteľnosti, nepotrebnosti, zbytočnosti), tých ustanovení právneho poriadku Slovenskej republiky o vydržaní, ktoré právnou relevanciu priznávajú (až) dobrej viere pretrvávajúcej po stanovenú (vydržaciú) dobu. K rovnakému názoru dospel aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení I. ÚS 239/2016-14 z 20. apríla 2016, v ktorom konštatoval, že ak nebol preukázaný titul nadobudnutia pozemku právnou predchodkyňou žalovaných, nemohli ani ďalší právni predchodcovia, od ktorých odvodzovala svoje vlastnícke právo k žalovanému 2, nadobudnúť platne vlastnícke právo k prevádzanej nehnuteľnosti a nemohli nehnuteľnosti previesť na žalovaných i napriek tomu, že vklad kúpno predajnej zmluvy bol Správou katastra povolený, pretože neboli nositeľom žiadnych práv k nehnuteľnosti, a teda nemali, čo previesť a nemohli previesť viac práv ako sami mali. Dobrá viera nie je takej intenzity, aby zabránila vlastníkovi nehnuteľnosti účinne uplatňovať svoje absolútne právo.

3.4. Vo veci vydržania odvolací súd podotkol, že o dobromyseľnosti možno hovoriť len tam, kde držiteľ drží vec v omyle, že mu patrí a ide pritom o omyl ospravedliteľný. Právny omyl držiteľa, vychádzajúci z jednoznačne formulovaného ustanovenia právneho predpisu nie je ospravedliteľný, nie je možné uvažovať o tom, že právny predchodca žalovaného v 1. rade pri svojom nesprávnom výklade zákona č. 142/1947 Sb. mohol zostať v presvedčení, že mu vlastnícke právo nebolo odňaté a od toho odvíjať dobromyseľnosť pri vstupe do držby. Odvolací súd z hľadiska právneho posúdenia dobromyseľnosti

žalovaného v 1. rade sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie (bod 33.) a má za to, že žalovaný v 1. rade záznamom z r. 1996 v katastri nehnuteľností nemohol obnoviť svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, keďže toto mu zaniklo v dôsledku revízie v zmysle zák. č. 142/1947 Sb. tak, ako je uvedené vyššie a ani prípadný právny omyl vychádzajúci z jednoznačne formulovaného ustanovenia právneho predpisu nemohol založiť jeho dobromyseľnosť o počiatku oprávnenosti držby nehnuteľností. Z uvedených dôvodov mal odvolací súd za to, že súd prvej inštancie správne rozhodol, keď prijal záver, že prídelcovia H. S. a m. P., rod. Ď. nadobudli vlastnícke právo právnym titulom prídelu v dôsledku platne vydanej orgánom na to povolaným a v súlade s v tom čase platnými a účinnými právnymi predpismi. Toto vlastnícke právo nestratili ani v dôsledku spísania zápisnice o odovzdaní nehnuteľností, ani v dôsledku zapísania záznamu vlastníckeho práva žalovaného v 1. rade v pozemkovej knihe a ani v dôsledku následného predaja nehnuteľností žalovanému v 4. rade.

3.5. V súvislosti s riešením kolízie ochrany práva pôvodného vlastníka a dobrej viery nového nadobúdateľa, je potrebné uviesť, že rozhodovacia prax NS SR uzatvorila, že ochranu skutočného vlastníka, zaručenú zásadou „nikto nemôže previesť viac práv, než má sám“ možno prelomiť ochranou dobrej viery nadobúdateľa len celkom výnimočne, pokiaľ je nad akúkoľvek pochybnosť zrejmé, že nadobúdateľ je dobromyseľný, že vec riadne podľa práva nadobudol, pričom poskytnutie ochrany dobromyseľnému nadobúdateľovi sa s prihliadnutím na individuálne okolnosti posudzovanej veci musí javiť ako spravodlivé. NS SR vo svojom rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/64/2018 ustálil, že ani rozhodnutie ÚS SR sp. zn. I. ÚS 549/2015, v podstate nerieši inak nastolenú právnu otázku, keď ústavný súd v tejto veci len na základe individuálnych okolností konkrétneho prípadu zvýraznil v prospech „bona fides“ právny názor, že vyššie riziko má niest' nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere. Aj pre tento prípad platí, že otázka, či sa súdy v individuálnych okolnostiach daného prípadu neodklonili od všeobecných právnych východísk pri interpretovaní sporu „nemo plus iuris“ vs. „bona fides“, súvisí s ich skutkovými zisteniami, a teda zodpovedanie tejto otázky je vždy v každom konkrétnom prípade jedinečné. S ohľadom i na vyššie prijaté právne závery je potrebné uviesť, že je dôvodné zotrvať na dôslednom uplatňovaní zásady „nemo plus iuris ad alium tranferre potest quam ibse habet“, keď okolnosti prejednávanej veci neposkytujú žiadny podklad pre prijatie opačného záveru. Na doplnenie odvolací súd udáva, že Najvyšší súd SR, vo Veľkom senáte obchodnoprávneho kolégia dňa 27. apríla 2021 vo veci sp. zn. 1VObd/2/2020 prijal právny záver, že na základe absolútne neplatného právneho úkonu nie je možné nadobudnúť vlastnícke právo, a to ani v prípade, že na jeho podklade bol uskutočnený vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. S poukazom na právnu zásadu, podľa ktorej nikto nemôže previesť na iného viac práv, ako sám má (nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet), nemôže platne previesť vlastnícke právo k nehnuteľnosti na inú osobu ten, kto je na základe absolútne neplatného právneho úkonu vedený v katastri nehnuteľností ako vlastník nehnuteľností. Dobrá viera nadobúdateľa, že hnutelnú alebo nehnuteľnú vec nadobúda od vlastníka, má vplyv na nadobudnutie vlastníckeho práva, len pokiaľ zákon v taxatívne vymedzených prípadoch nadobudnutie vlastníckeho práva s poukazom na dobrú vieru ich nadobúdateľa výslovne upravuje. V iných prípadoch právna úprava de lege lata nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka s poukazom na dobrú vieru nadobúdateľa neumožňuje. Ustanoveniu § 70 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon), ktoré upravuje hodnovernosť údajov katastra, nezodpovedá výklad, podľa ktorého už len sama evidencia vlastníctva nehnuteľnosti v katastri nehnuteľnosti zakladá dobrú vieru evidovaného vlastníka v to, že je vlastník.

3.6. Vo vzťahu ku konštatovaniu súdu prvej inštancie, že záznam svedčil pre dva rozdielne subjekty, žalovaný v 1. rade v odvolaní poukazoval na rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Cdo/208/2009 a uvádzal, že nie je podstatné, na aký konkrétny cirkevný subjekt boli nehnuteľnosti zapísané, rozhodujúce je, že patria Rímskokatolíckej cirkvi. V tejto súvislosti má odvolací súd za to, že v uvedenom rozhodnutí NS SR posudzoval nároky uplatňované podľa zákona č. 161/2005 Z. z., otázku aktívnej legitímácie Rímskokatolíckej cirkvi, v súvislosti s čím poukázal na Modus vivendi zo 17. decembra 1927, ktorý upravoval vzťahy medzi Československou republikou a Svätou stolicou, týkajúce sa ohraničenia diecéz Svätej stolice a určenia obvodov diecéz na území Československej republiky. Zotrval na ustálenej judikatúre Najvyšších súdov z minulosti, že cirkevným majetkom Rímskokatolíckej cirkvi sa rozumel súbor vecí a práv majúcich majetkovú cenu, ktorá patrí cirkvi, trvale boli spojené s niektorým cirkevným ústavom a slúžili účelom cirkvi. I keď sa uznávalo, že sú právnym predmetom jednotlivých

majetkových podstát a majetkových podstát cirkevného majetku jednotlivé cirkevné zariadenia a ústavy (kostoly, korporácie, benefície a základiny a podobne), a že i platné právo priznávalo týmto ústavom právnu subjektivitu, nebolo možné prehliadnuť, že tieto majetkové podstaty im patriace medzi sebou právne súviseli a nestrácali svoj osobitný charakter a vlastnosť ako článok celého veľkého organizmu cirkvi a zostávali preto tiež v majetkovo-právnom pomere vo svojej podstate organizmom cirkvi v náboženskej podriadenosti. Odvolací súd aj po oboznámení sa s citovaným rozhodnutím NS SR z hľadiska právneho posúdenia dobromyseľnosti žalovaného v 1. rade zotrúva na právnom názore, že žalovaný v 1. rade záznamom Z 2563/95 v katastri nehnuteľností nemohol obnoviť svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti, keďže toto mu zaniklo v dôsledku revízie v zmysle zák. č. 142/1947 Sb. a ani prípadný právny omyl vychádzajúci z jednoznačne formulovaného ustanovenia právneho predpisu nemohol založiť jeho dobromyseľnosť o počiatku oprávnenosti držby nehnuteľností. Z uvedených dôvodov ani túto odvoláciu námietku odvolací súd nepovažoval za dôvodnú.

3.7. K odvolacej námietke, že zápisnicu o prúdele a odovzdaní pôdneho majetku v obci J. zo dňa 25. júla 1959 Štátnemu majetku n. p. Nitra-Chrenová je potrebné posúdiť ako prejav vôle právnych predchodcov žalobcov vzdať sa majetku, a to s poukazom na § 132 ods. 1 zák. č. 141/1950 Zb. v znení ku dňu 25. júla 1959, v zmysle, ktorého k strate vlastníctva dochádza aj tým, že sa ho vlastník vzdá, odvolací súd uvádza, že z uvedenej listiny nebolo vzdanie sa prúdele právne relevantným spôsobom preukázané, keďže v zmysle ustanovenia § 132 ods. 1 v tom čase platného Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb. platilo, že vzdanie sa vlastníckeho práva k nehnuteľnosti ako jednostranný právny úkon muselo mať písomnú formu, nehnuteľnosť musela byť v ňom presne identifikovaná a listina musela byť datovaná a podpísaná, v prípade, že listina nespĺňa takéto náležitosti, bola absolútne neplatná podľa § 40 ods. 1 uvedeného Občianskeho zákonníka (uznesenie NS SR sp. zn. 2Cdo/256/2015). Vychádzajúc z uvedeného, dospel odvolací súd k záveru, že zápisnicu o prúdele a odovzdaní pôdneho majetku v obci Mlynárce zo dňa 25. júla 1959 nemožno považovať za takúto listinu, neobsahuje prejav vôle vzdania sa prúdele, preto nemožno hovoriť o tom, že právni predchodcovia žalobcov sa nehnuteľnosť, ktoré nadobudli na základe prúdelovej listiny, vzdali. Z obsahu zápisnice len vyplýva prúdelenie a odovzдание nehnuteľnosti podľa predpisov o pozemkových reformách dňom 25. júla 1959 novému nadobúdateľovi ŠM. Pokiaľ žalovaný v 1. rade v odvolaní tvrdí, že pôsobnosť rozhodnúť o prúdelech prešla podľa zák. č. 122/1951 Zb. na ONV, k tomu je potrebné uviesť, že v danej listine sa neposudzuje otázka prúdelenia majetku, ale jeho odňatia, pričom odnímať prúdeľný majetok malo iba Povereníctvo SNR pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu v prípade, že prúdeľca nehospodáril so starostlivosťou riadneho hospodára na prúdeľených pozemkoch, ako vyplýva z § 23 ods. 2 nar. č. 104/1945 Sb. n. SNR.

3.8. Žalovaný v 1. rade v odvolaní namietal tiež zamietnutie návrhov na doplnenie dokazovania žalovaných a vedľajšieho účastníka, z čoho mal potom za to, že vo veci nebol dostatočne zistený skutkový stav, čo zakladá nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia. K tomu je potrebné uviesť, že v danej veci vedľajší účastník nevystupoval, preto je táto jeho námietka zmätočná a nedôvodná. Odvolací súd túto jeho námietku nepovažuje za dôvodnú tiež z dôvodu, že na pojednávaní dňa 10. júna 2021 sa právni zástupcovia strán sporu vyjadrili, že nemajú návrhy na doplnenie dokazovania. Vo všeobecnosti pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým znemožní realizáciu tých procesných práv, ktoré účastníkom občianskeho súdneho konania procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. O naplnenie tohto odvolacieho dôvodu pôjde vždy aj vtedy, ak hrubé vady v postupe prvoinštančného súdu spôsobili, že strane sporu bola odňatá reálna a efektívna možnosť konať pred súdom, pričom takýto postup súdu v danej veci nebol zistený. Bez právneho významu je aj poukazovanie na nevysporiadanie sa s predloženým dôkazom, rozhodnutím Správy poľnohospodárstva a lesného hospodárstva rady KNV v Nitre zo dňa 11. júna 1958, pretože z pohľadu veci na uvedených záveroch nič nemení.

3.9. K ďalšej odvolacej námietke, a to tvrdeniu, že nehnuteľnosti v prúdelovej listine neexistovali, neboli nikde zapísané a geometrický plán č. 149/2016 zo dňa 20. júna 2016 nie je dostatočným podkladom k identifikácii predmetu prúdele, pretože žalobcovia žiadnym relevantným spôsobom nepreukázali, že by parcely, ktorých sa domáhajú, niekedy existovali a nepreukázali ich reálnu polohu, k tomu odvolací súd uviedol, že v čase rozdelenia majetku Nitrianskej kapituly v Mlynárčiach bol k rozdeleniu nehnuteľností vypracovaný grafický plán a Výkaz plôch ku geometrickému (polohopisnému) plánu č. 10/1949 zo dňa 22. februára 1949, pričom dňa 27. októbra 1948 bola spísaná zápisnica, predmetom ktorej bolo odovzдание do držby a úžitku prúdeľov novým nadobúdateľom z revízneho majetku Nitrianskej sídelnej

kapituly, ktorý sa nachádza v kat. úz. J., okres Nitra, pričom ohľadom majetku zapísaného vo vl. č. XXX bolo skonštatované, že noví nadobúdatelia preberajú predmetné nehnuteľnosti do držby a úžitku. Jednotlivé parcely prídencom boli v prírode ukázané a tiež i na grafickom pláne, ktorý vyhotovila Poľná skupina P-31. Podľa názoru odvolacieho súdu teda nešlo o parcely, ktoré by neboli existovali a nebola známa ich reálna poloha. Následne bol v konaní po zmenách v súvislosti s pristúpením žalovaného v 4. rade a v 5. rade vypracovaný spoločnosťou GEOTOM s. r. o. geometrický plán č. 149/2016 zo dňa 20. júna 2016, ktorý bol overený Okresným úradom Nitra, katastrálnym odborom a je spôsobilý na zápis výroku napadnutého rozsudku do katastra nehnuteľností. Odvolaciemu súdu neušlo pozornosť, že v odvolaní žalovaný v 1. rade uviedol, že geometrický plán bol vyhotovený spoločnosťou ENVI-GEOS, s. r. o., pričom to tak nie je. Na záver ešte odvolací súd dodal, že návrh žalovaného v 1. rade na pripustenie dovolania ohľadom ním v odvolaní formulovaných otázok Civilný sporový poriadok nepripúšťa.

3.10. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a žalobcom v 1. až 4. rade, ktorí boli v odvolacom konaní úspešní, priznal voči žalovaným v 1. a 5. rade, ktorí podali odvolanie, nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

4. Proti predmetnému rozsudku podal dovolanie žalovaný 1/, dovolanie podal proti tomuto rozsudku v celom rozsahu, podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP.

4.1. Vo vzťahu k dovolaniu podľa § 420 písm. f) CSP uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 18C/115/2010 v spojení s rozsudkom krajského súdu došlo k svojvoľnému postupu súdu v posúdení prechodu vlastníckeho práva v súlade so zákonom č. 142/1947 Zb. na štát pri súčasnej aplikácii práva, ktoré má svoj pôvod v preddemokratickom režime, spôsobom, ktorý nie je vlastný demokratickému politickému režimu. Žalovaný 1/ namieta, že súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí nerešpektoval a nezohľadnil uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 3. októbra 2019 sp. zn. 9Co/293/2018, v ktorom odvolací súd jednoznačne vyslovil svoj právny názor na posudzovanie jednotlivých rozhodných skutočností, pričom Okresný súd Nitra predmetný názor odvolacieho súdu pri vydaní napadnutého rozsudku nerešpektoval, čím jednoznačne porušil § 391 ods. 2 CSP. Napriek tejto skutočnosti krajský súd v napadnutom rozsudku takýto postup súdu prvej inštancie a jeho rozhodnutie schválil a nepovažoval ho za chybný procesný postup. Poukázal na viaceré rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky a to PL ÚS 12/2001, I. ÚS 10/98, I. ÚS 17/99, I. ÚS 44/99, I. ÚS 56/02. Zásady aplikácie „starého“ práva v prípade prechodu štátu k demokratickému režimu riešil aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý uviedol, že súdy takého štátu, ktoré nahradili tie, ktoré existovali pred tým, nemôžu byť kritizované za aplikáciu a výklad v rozhodnej dobe platných právnych noriem podľa princípov ovládajúcich štát, ktorý podlieha princípu vlády práva (rozsudok vo veci Streletz, Kessler a Krenz proti Nemecku zo dňa 22. marca 2001). Poukázal na to, že s poukazom na zásady materiálneho právneho štátu starého práva s demokratickým právnym štátom nie je možné vyriešiť v neprospech pôvodného vlastníka, pretože štát nemohol ďalej pridelovať majetok, ktorý nenadobudol, pretože v súlade s § 6 ods. 1 zákona č. 142/1947 Zb. prevzatím nehnuteľností do vlastníctva štátu sa rozumelo právne prevzatie nehnuteľnosti v súlade s druhou časťou náhradového zákona s názvom prevzatie, pričom právnym prevzatím bol vklad nehnuteľnosti vlastníckeho práva na štát na návrh pozemkového úradu podľa § 26 a nasledujúceho náhradového zákona.

4.2. Posúdenie otázky, či sama poznámka o zábore a o zamýšľanom prevzatí nehnuteľnosti má alebo nemá účinky prechodu vlastníctva na štát, teda, či poznámka „nehnuteľnosti na strane A Povereníctvo pôdohospodárstva zamýšľa prevziať a že tieto sú predmetom revízie podľa zákona č. 142/1947 Zb. v znení zákona 44/48 Sb. má alebo nemá následok prechodu vlastníctva na štát, či podpisom Zápisnice o prídencu a odovzdaní pôdneho majetku v obci Mlynárce zo dňa 25. júla 1959 Štátnemu majetku, n. p. Nitra - Chrenová došlo zo strany prídencov k vzdaniu sa majetku v súlade s § 132 ods. 1 zákona č. 141/1950 Zb.

4.3. Podľa názoru žalovaného 1/ sa odvolací súd pri riešení predmetnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, pretože najvyšší súd vo svojom uznesení sp.zn.6Cdo/84/2010 v časti posudzovania poznámky „zamýšľaného prevzatia“ vyslovil svoj názor, že sama poznámka o zábore a o zamýšľanom prevzatí nehnuteľnosti nemá účinky prechodu vlastníctva na štát, k právnemu prevzatíu, t. j. k nadobudnutiu vlastníctva k danému majetku štátom podľa zákona č. 215/1919 Zb. dochádza až vkladom vlastníckeho práva pre štát na návrh pozemkového úradu - § 26 zákona č.

329/1920 Sb.

4.4. Takisto Najvyšší súd SR vo svojom uznesení sp. zn. 4Cdo/165/2013 uviedol, že prevzatím podľa § 6 ods. 1 zákona č. 142/1947 Sb. sa rozumelo právne prevzatie nehnuteľnosti v súlade z II. časťou náhradového zákona nazvanou „prevzatie“, pričom právnym prevzatím bol vklad nehnuteľnosti vlastníckeho práva na štát na návrh pozemkového úradu podľa § 26 a nasl. náhradového zákona.

4.5. Ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu v otázke posúdenia prevzatia nehnuteľnosti štátom, ako aj posúdenia poznámky zamýšľaného prevzatia je iná, ako je záver krajského súdu v napadnutom rozsudku. V uvedenom videl dovolací dôvod s poukazom na ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

4.6. Z vyššie uvedenej skutočnosti je jednoznačné, že žalovaný 1/ je pôvodným vlastníkom nehnuteľností tvoriacich predmet sporu a vlastnícke právo k týmto nehnuteľnostiam na štát žiadnym spôsobom neprešlo, a preto záver odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie je v tejto súvislosti absolútne nesprávny, (že vlastnícke právo na štát prešlo) a takýmto nesprávnym právnym posúdením otázky v odvolacom konaní došlo k nesprávnemu rozhodnutiu odvolacieho súdu. Zároveň poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu ČSR in.Boh 9307/38, s ktorým sa žiadny súd riadnym spôsobom nevysporiadal.

4.7. Posúdenie otázky, či podpisom Zápisnice o prídele a odovzdaní pôvodného majetku v obci Mlynárce zo dňa 25. júla 1959 Štátnemu majetku, n. p. Nitra - Chrenová došlo zo strany prídelcov k vzdaniu sa majetku v súlade s § 132 ods. 1 zákona č. 141/1950 Zb. Podľa názoru žalovaného 1/ na rozdiel od názoru odvolacieho súdu je potrebné predmetnú listinu posúdiť, ako prejav vôle právnych predchodcov žalobcov v tom, že išlo o vzdanie sa majetku a to s poukazom na § 132 ods. 1 zákona č. 141/1950 Zb. v znení ku dňu 25. júla 1959 v zmysle, ktorého k strate vlastníctva dochádza aj tým, že sa ho vlastník vzdá. Vzniknutá situácia predstavuje naplnenie ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP, ako dovolacieho dôvodu, pretože právna otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

4.8. Na základe uvedeného žiadal aj v zmysle ustanovenia § 444 ods. 1 a ods. 2 CSP odložiť vykonateľnosť napadnutého rozsudku krajského súdu. Zo všetkých uvedených dôvodov žiadal zrušiť napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátiť na ďalšie konanie.

5. K dovolaniu podal písomné vyjadrenie žalovaný 5/, s dôvodmi uvedenými v dovolaní žalovaného 1/ súhlasil. Rozsudok súdu prvej inštancie, ako aj rozsudok odvolacieho súdu trpia rovnakými vadami - svojvoľným postupom súdu v posúdení prechodu vlastníckeho práva na štát podľa zákona č. 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy. Navrhol zrušiť obidva rozsudky.

5.1. K dovolaniu sa písomne vyjadril aj žalovaný 4/. Uviedol, že dovolateľ uvedené tri okruhy odvolacích dôvodov precízne analyzoval s odkazom na súvisiace zákonné ustanovenia a podporné rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/84/2010, ako i rozhodnutia Najvyššieho správneho súdu ČSR in Boh 9307/38 a uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/165/2013.

5.2. K dovolaniu sa písomne vyjadrili aj žalobcovia 1/ až 4/. Uviedli, že sa plne stotožňujú s názormi uvedenými v rozsudku súdu prvej inštancie, ako aj v rozsudku krajského súdu, tieto považujú za vecne správne a zákonné. Žalobcovia navrhujú, aby dovolací súd dovolanie zamietol. Nestotožňujú sa s názorom, že je tu daný dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP. Tvrdenie, že postup súdu bol svojvoľný je subjektívnym názorom žalovaného 1/, ktorý automaticky nemusí potvrdzovať existenciu dovolacieho dôvodu. Napokon s uvedenou námietkou sa už vysporiadal aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v predchádzajúcich rozhodnutiach ohľadom určenia vlastníckeho práva k pozemkom v pk vložke č. 103, katastrálne územie Mlynárce, konkrétne v poslednom rozhodnutí 2Cdo/165/2021. Súdne spory sú medzi účastníkmi konania vedené z dôvodu, že medzi nimi existuje istý rozpor v názoroch na konkrétnu vec, a keďže nie sú o tom schopní sa dohodnúť, je do tohto konfliktu vnesený prvok rozhodovacej právomoci súdu, kedy tento záväzným rozhodnutím potvrdí správnosť názoru niektorej zo strán sporu. Nesúhlasia s názorom žalovaného 1/ o porušení práva na spravodlivý proces.

5.3. Čo sa týka uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP vo vzťahu k odklonu od rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vo vzťahu k rozhodnutiu 6Cdo/84/2010 s uvedenou námietkou sa už vysporiadal rovnako Najvyšší súd SR v rozhodnutí 2Cdo/165/2021. Pokiaľ žalovaný 1/ navrhuje posúdenie otázky, či podpisom zápisnice o prídele a odovzdaní pôdneho majetku v obci J. zo dňa 25. júla 1959 Štátnemu majetku, n. p. Nitra - Chrenová došlo zo strany prídelcov k vzdaniu sa

majetku v súlade s ustanovením § 132 zákona č. 141/1950 Zb. Predmetnú zápisnicu žalobcovia považujú za nulitný právny akt, nakoľko bol vydaný orgánom, ktorý na jeho vydanie nemal kompetenciu. Právomoc zrušiť prídellové listiny vydané ONV nikdy neprešla na miestne národné výbory. Nie je možné usudzovať ani, že sa jednalo o akt vzdania sa prídelu, keďže daná listina nevyjadruje slobodnú a vážnu vôľu prídelcov vzdať sa svojho vlastníctva, resp. opustiť pridelené nehnuteľnosti. Na základe uvedeného žalobcovia majú za to, že je potrebné dovolanie zamietnuť a priznať žalobcom nárok na náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolaniu nemožno vyhovieť.

6.1. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (porovnaj sp. zn. 3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016).

6.2. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou, ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Naznačenej mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

Vo vzťahu k dovolaniu podľa § 420 písm. f) CSP.

7. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovoláním je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej, preto dovolací súd považoval dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP za prípustné a v ďalšom sa zaoberal jeho dôvodnosťou. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (porovnaj sp. zn. 1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto posudzoval opodstatnenosť argumentácie žalovaného 1/, že v konaní (pred nižšími súdmi) došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

10. Pojmovým znakom vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f) CSP je, že k nej došlo nesprávnym „procesným“ postupom súdu, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie), znemožňujúca strane sporu (v mimosporových konaniach stále účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (tu por. R 129/1999 a sp. zn. 1Cdo/202/2017, 2Cdo/162/2017, 3Cdo/22/2018, 4Cdo/87/2017, 5Cdo/112/2018, 7Cdo/202/2017 a 8Cdo/85/2018). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

11. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

12. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, avšak musí dať odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam (II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04). Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnemu rámcu, ktorý zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných ústavou.

13. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces, ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov.

14. Žalovaný 1/ vo vzťahu k § 420 písm. f) CSP namietal postup súdu prvej inštancie a následne aj odvolacieho súdu, ktorý nerešpektoval vyslovený právny názor v zrušujúcom uznesení krajského súdu č. k. 9Co/293/2018 zo dňa 3. októbra 2019, a tým bolo porušené ustanovenie § 391 ods. 2 CSP.

14.1. Zo zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Nitre č. k. 9Co/293/2018 zo dňa 3. októbra 2019 (ktorým bol zrušený rozsudok Okresného súdu Nitra zo dňa 7. marca 2018 č. k. 18C/115/2010-448 a vec vrátená tomuto súdu na ďalšie konanie) vyplýva z bodu 35: „súd prvej inštancie sa otázkou podstatnou pre posúdenie veci, teda otázkou, aký má právny význam zápis poznámky, že nehnuteľnosti podliehajú revízií podľa zák. č. 142/1947 Sb. (B 14 PK vl. č. XXX) a poznámky, že Povereníctvo pôdohospodárstva zamýšľa prevziať tieto nehnuteľnosti a sú predmetom revízie podľa zák. č. 142/1947 Sb. (B 15 PK čl. č. XXX) uvedeným spôsobom nezaoberal, odvolací súd dospel k záveru, že nedostatočným odôvodnením napadnutého rozsudku v tejto časti došlo k porušeniu práva strán na

spravodlivý súdny proces, čo bolo dôvodom na zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Až po posúdení tejto pre vec rozhodujúcej otázky bude zrejmé, či sú ostatné odvolacie dôvody dôvodné a či je potrebné sa nimi zaoberať. V prípade, ak tomu tak bude, treba sa v ďalšom rozhodnutí vyporiadať aj s ostatnými odvolacími námietkami. Názorom odvolacieho súdu je súd prvej inštancie v ďalšom konaní viazaný (§ 391 ods. 2 CSP).

14.2. Z obsahu spisu teda vyplynulo, že prvšie (vyhovujúce žalobcom) rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo zrušené a vrátené súdu prvej inštancie pre porušenie práva na spravodlivý proces s poukazom na § 389 ods. 1 písm. b) CSP. Je zrejmé, že predmetné rozhodnutie bolo zrušené pre nedostatočné zdôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Preto dovolacia námietka žalovaného 1) nie je v tejto časti opodstatnená.

14.3. Vo vzťahu k dovolacej námietke podľa § 420 písm. f) CSP, takisto žalovaný 1/ namietal, že došlo k svojvoľnému postupu súdu v posúdení prechodu vlastníckeho práva v súlade so zákonom č. 142/1947 Zb. na štát pri súčasnej aplikácii práva, ktoré má svoj pôvod v preddemokratickom režime spôsobom, ktorý nie je vlastný demokratickému politickému režimu. V tomto smere takisto namietal, keď pri posudzovaní otázky tohto prechodu vlastníctva opomenul tzv. dobový výklad a aplikáciu právnych predpisov týkajúcej sa prvej pozemkovej reformy predovšetkým zákona č. 142/1947 Zb.

14.4. Ani táto dovolacia námietka nie je dôvodná. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie podrobne zdôvodnil v bodoch 29. až 33. rozsudku súdu prvej inštancie, na ktoré nadväzovalo rozhodnutie, rozsudok odvolacieho súdu, ako aj z rozsudku súdu prvej inštancie nevyplýva nepresvedčivosť, odvolací súd sa vysporiadal so všetkými podstatnými námietkami žalovaného 1/. Súd sa dostatočne zaoberal otázkou prechodu vlastníctva zo žalovaného 1/ na právnych predchodcov žalobcov a dostatočne odôvodnil svoje závery, ktoré napokon vyústili do výrokovvej časti rozsudku súdu prvej inštancie, ktoré napokon odvolací súd, ako vecne správny potvrdil. Dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP tvrdý nesprávny procesný postup súdu, nemôže byť ním aj námietka správnosti právneho posúdenia veci. Vzhľadom na uvedené dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP dovolací súd nepovažoval za dôvodné.

Dovolanie vo vzťahu k § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

15. V tomto smere zo strany žalovaného 1/ bola formulovaná právna otázka a to, či posúdenie otázky, či sama poznámka o zábore a o zamýšľanom prevzatí nehnuteľností táto má alebo nemá účinky prechodu vlastníctva na štát. Túto formuloval s poukazom na § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

15.1. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

15.2. Podľa § 432 ods. 1 a 2 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

15.3. Dovolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý prípad prípustnosti jej riešenia (§ 421 ods. 1 CSP) táto otázka spadá. Najvyšší súd nemôže byť viazaný tým, o ktorý prípad právnej otázky podľa § 421 ods. 1 CSP oprel prípustnosť dovolania dovolateľ. Situácia dovolateľa sa totiž môže v priebehu dovolacieho konania meniť. Napríklad ak dovolateľ tvrdí, že právna otázka ešte nebola na dovolacom súde riešená a medzičasom k jej vyriešeniu došlo. Z uvedeného dôvodu dovolací súd z hľadiska prípustnosti dovolania posudzuje (iba) materiálny substrát samotného dovolacieho konania spočívajúci vo vymedzení právnej otázky a predstretí vlastnej argumentácie dovolateľa v zmysle § 432 ods. 2 CSP, súčasne zohľadňujúc vlastnú rozhodovaciu prax (iura novit curia, 4Cdo/11/2021, 8Cdo/54/2018, I. ÚS 51/2020).

15.4. Pokiaľ ide o otázku charakteru poznámky zamýšľaného prevzatia žalovaný 1/ namietal odklon s poukazom na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/84/2010, z ktorého vyplýva, že sama poznámka o zamýšľanom prevzatí nehnuteľností podľa zákona č. 142/1947 Zb. nemá účinky prechodu vlastníctva na štát, a preto k právnemu prevzatiu, t. j. k nadobudnutiu vlastníckeho práva k zabranému

majetku štátom podľa zák. č. 215/1919 Sb. dochádza až vkladom vlastníckeho práva na štát

15.5. Namietaným uznesením sp. zn. 6Cdo/84/2010, najvyšší súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie z procesných dôvodov, keďže odvolací súd opomenul vykonať dôkaz predloženou listinou. Súčasne na účely ďalšieho konania poznamenal, že predpokladom pre pridelenie pozemkového majetku podľa zákona č. 142/1947 Sb. je skutočnosť, že tento majetok spadá pod možný prídel podľa tohto zákona (napr. majetok bol znovu získaný pre účely prídelu podľa tohto zákona - § 4), a že majetok je pridelený tomu subjektu, ktorého zákon výslovne za prídelcu označuje (§ 8 ods. 1 cit. zákona). Splnenie týchto skutočností, v rámci pridelenia majetku prídelovou listinou, ako rozhodnutia majúceho povahu správneho aktu vydaného správnym orgánom, treba považovať za úplne zásadné. ...

15.6. Pokiaľ v uvedenom rozhodnutí najvyšší súd uviedol (doplnil), že ... u pozemkov, ktoré neboli zo záboru (podľa zákona č. 215/1919 Sb.) prepustené, sa nenachádza v pozemkovoknižnej vložke zápis o ich prídele (vklade) novému vlastníkovi a ani zápis formou vkladu vlastníckeho práva pre štát (sama poznámka o záboře a o zamýšľanom prevzatí nehnuteľností nemá účinky prechodu vlastníctva na štát); k právnemu prevzatiu, t. j. nadobudnutiu vlastníctva k zabranému majetku štátom podľa zák. č. 215/1919 Sb. dochádza až vkladom vlastníckeho práva pre štát na návrh pozemkového úradu - § 26 zák. č. 329/1920 Sb.) dovolací súd poznamenáva, že uvedený záver o charaktere zamýšľaného prevzatia sa týka výlučne postupu podľa zákona č. 215/1919 Sb. o pozemkovej reforme (v poradí prvej), nie postupu podľa zákona č. 142/1947 Sb. o revízií prvej pozemkovej reformy. Záver súdov nižšej inštancie, že poznámka zamýšľaného prevzatia vo vzťahu ku všetkým nehnuteľnostiam zapísaným na pkn. vložke č. XXX je poznámkou vyvlastnenia týchto nehnuteľností na účely prídelov podľa zák. č. 142/1947 Sb., je súladný s ustanovením § 9 zákona č. 329/1920 Sb.; taktiež záver, že po 1. januári 1951, teda od účinnosti zákona č. 141/1950 Sb. Občiansky zákonník v dôsledku zániku právotvorných účinkov zápisov do pozemkovej knihy už nebolo možné považovať v pozemkovej knihe evidovaného vlastníka za hodnoverného vlastníka, keďže už bol možný aj prechod vlastníctva mimo tohto zápisu, nie je odklonom od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

15.7. Odvolací súd sa otázke účinkov poznámky zamýšľaného prevzatia nehnuteľnosti venoval v bode 14. odôvodnenia podľa ktorého: „Jednou z nosných otázok, ktoré bolo v danej veci potrebné posúdiť, bola otázka účinkov poznámky zamýšľaného prevzatia pozemno-knižnej vložky č. 103 pod položkou č. B14 a B15. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie ohľadom tejto otázky (bod 30. napadnutého rozsudku), pričom má za to, že nehnuteľnosti v PK vložke č. XXX boli predmetom revízie prvej pozemkovej reformy podľa zákona č. 142/1947 Sb. a pozemno-knižnému vlastníkovi, Nitrianskej sídelnej kapitule, bolo vlastnícke právo odňaté a prešlo na štát. Všetky nehnuteľnosti pod por. č. XX a XX zapísané na strane A boli predmetom revízie prvej pozemkovej reformy so znením zamýšľaného prevzatia za použitia zákona č. 329/1920 Sb. o prevzatí a náhrade za zabraný majetok pozemkov (zákon náhradový). Podľa § 9 cit. zákona poznámka premýšľaného prevzatia pôsobí ako poznámka zamýšľaného odpísania nehnuteľnosti, ak nezahŕňa všetky nehnuteľnosti vo vložke zapísané a spolu ako poznámka vyvlastnenia. Ak nie sú predmetom zamýšľaného prevzatia všetky nehnuteľnosti zapísané v pozemno-knižnej vložke, má za to, že tie, ktoré sú predmetom poznámky, sa odpisujú z vložky, a teda na pozemno-knižnej vložke zapísaný vlastník už nemá právo k odpísaným nehnuteľnostiam. Ak sú predmetom zamýšľaného prevzatia všetky nehnuteľnosti, má sa za to, že sú vyvlastnené. Podľa § 8 ods. 1 zák. č. 142/1947 Sb. pozemkový majetok získaný pre účely prídelov je určený spolu s ostatným zabraným majetkom, pokiaľ nebol alebo nebude podržaný štátom pre účely všeobecne prospešné (§ 10 Záborového zákona) a ani doposiaľ nebol pridelený, pre prídel subjektom v citovanom ustanovení špecifikovaným. Z toho je zrejmé, že majetok zabraný podľa zákona č. 142/1947 Sb. mohol byť buď prevzatý (podržaný štátom) pre účely všeobecné, alebo určený pre prídele. Nehnuteľnosti zapísané v pozemno-knižnej vložke č. 103 boli predmetom prídelu a parc. č. 1055/20 a parc. č. 1073/8 boli pridelené H. S. ml. a m. P., r. Ď.. Nehnuteľnosti boli predmetom prídelu, preto nebolo potrebné prevádzať vklad vlastníckeho práva pre štát, keďže na návrh pozemkového úradu bolo vlastnícke právo k pozemkovým úradom prevedené priamo na nadobúdateľa. Z ustanovenia § 28 zákona č. 329/1920 Sb. vyplýva, že ak rozhodol pozemkový úrad už skôr o prídele do vlastníctva osôb iných, nie je potrebné previesť skôr príslušný vklad vlastníckeho práva priamo na nadobúdateľa pozemkovým úradom. Zákon č. 142/1947 Sb. v ustanovení § 17 odkazoval na procesný postup konania podľa zákona č. 215/1919 Sb., Záborového zákona, ktorý vydanie rozhodnutia k prechodu vlastníctva na štát nevyžadoval, stačilo teda priame konanie štátu. Inak povedané, ak bola prevzatá nehnuteľnosť pridelená do vlastníctva iných

osôb, t. j. prídelcov, nebolo potrebné vykonať skôr, ako boli nehnuteľnosti pridelené, vklad vlastníckeho práva na štát a súdy prevádzali vlastnícke právo priamo na prídelcu. Po zápise do pozemno-knižnej vložky o tom, že nehnuteľnosti sú predmetom revízie prvej pozemkovej reformy podľa zákona č. 142/1947 Sb., nebolo možné po 1. januári 1951 - po zániku účinku intabulácie, považovať v pozemkovej knihe evidovaného vlastníka za hodnoverného vlastníka, keďže už bol možný prevod a prechod vlastníctva mimo tohto zápisu. Odvolací súd preto nepovažoval argumentáciu žalovaných v odvolaní ohľadom tejto otázky za dôvodnú.“ Ďalej sa odvolací súd k tomuto vyjadril aj v bode 15. odôvodnenia, tak isto poukazom, v zhode so žalovaným 1/ poukázal na rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu ČSR Boh 9307/38, ako aj novšiu judikatúru najvyššieho súdu ohľadom tejto otázky, zohľadniac ju komplexne. V bode 16. a 17. uviedol: „k tomu odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že od vydania jeho skoršieho rozhodnutia, uznesenia Krajského súdu v Nitre zo dňa 3. októbra 2019 č. k. 9Co/293/2018-498, na ktoré odvolatelia v odvolaniach odkazujú, sa uvedenou problematikou zaoberal Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 31. 03. 2020 sp. zn. 6 Cdo 64/2018 a v uznesení zo dňa 26. 11. 2020 sp. zn. 2 Cdo 53/2019. V oboch týchto rozhodnutiach išlo o obdobnú situáciu ako v tejto veci, v ktorých Najvyšší súd SR rozhodoval o dovolaniach proti rozhodnutiam Krajského súdu v Nitre a predmetom posúdenia bola aj otázka účinkov poznámky zamýšľaného prevzatia týkajúcej sa PK vl. č. 103 kat. úz. J.. V oboch týchto veciach súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd, dospeli ohľadom tejto otázky k rovnakému záveru ako urobil súd prvej inštancie v tejto veci, s čím sa odvolací súd stotožňuje. K rovnakému záveru ohľadom tejto otázky dospel odvolací súd v rovnakom zložení aj vo veci sp. zn. 9Co 139/2020 z 12. 05. 2022. Odvolací súd sa nestotožňuje s tým, že rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 53/2019 zo dňa 26. 11. 2020 nemá žiaden vplyv na hmotnoprávne posúdenie tejto veci, pretože Najvyšší súd SR nevyslovil žiaden právny názor veci sa týkajúci a zaoberal sa len skúmaním dôvodov, či došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. K tomu odvolací súd uvádza, že aj keď dovolacím dôvodom bolo nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu a s tým súvisiace porušenie práva na spravodlivý proces, dovolací súd v tejto veci dospel k záveru, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len ojedinelých prípadov. Dôvody uvedené v rozhodnutí odvolacieho súdu považoval za jasne a zrozumiteľne vysvetľujúce svoj záver, pričom z rozhodnutia odvolacieho súdu podľa Najvyššieho súdu SR nevyplýva nepresvedčivosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecných záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Preto nemožno hovoriť o tom, že Najvyšší súd SR sa v danej veci nezaoberal aj právnym posúdením tejto veci, a preto odvolací súd vychádzal aj z tohto rozhodnutia Najvyššieho súdu SR. Čo sa týka odvolacej námietky, že súd nerešpektoval rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo 84/2010, k tomu je potrebné uviesť, že týmto rozhodnutím sa vo svojom rozhodnutí zaoberal Krajský súd v Nitre vo veci sp. zn. 7Co/35/2016-618 zo dňa 24. augusta 2017, kde v bode 10. uviedol nasledovné: 17. K stanovisku Najvyššieho súdu SR v uznesení zo dňa 30. 11. 2011 sp. zn. 6Cdo/84/2010, na ktoré sa odvoláva žalovaný, odvolací súd konštatuje, že v uvedenom rozhodnutí Najvyšší súd konštatoval, že „zápis z 08. 08. 1948, v ktorom sa uvádza, že podľa oznámenia Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v Bratislave podľa zák. č. 147/1947 Sb. v znení zák. č. 44/1948 Sb. sa poznamenáva, že nehnuteľnosti na strane A Povereníctvo pôdohospodárstva zamýšľala prevziať a tieto sú predmetom revízie podľa zák. č. 142/1947 Sb., nemal za následok prechod vlastníctva na štát a ani, že by sa nehnuteľnosti zo záboru už predtým prepustené stali opäť zabranými, a mohli byť predmetom rozhodovania podľa zák. č. 142/1947 Sb.“ V tomto rozhodnutí Najvyšší súd totiž posudzoval, či pozemky zapísané v pozemno-knižnej vložke na základe prídelovej listiny spadali pod možný prídel podľa zákona č. 142/1947 Sb., a to v súvislosti s tým, že v pozemno-knižnej vložke bola poznámka o zamýšľanom prevzatí nehnuteľnosti podľa zákona č. 220/1922 Sb., pričom následne bola poznámka o zábore a zamýšľanom prevzatí vymazaná, s tým, že v ostatných nehnuteľnostiach zostala v platnosti a pri pozemkoch, ktoré neboli zo záboru rozhodnutím prepustené, sa v pozemno-knižnej vložke zápis o ich prídele novému vlastníkovi a ani zápis vkladu vlastníckeho práva pre štát nenachádza. Podstatou rozhodnutia nebolo posudzovanie právnych dôsledkov poznámky zamýšľaného prevzatia nehnuteľnosti, ale posúdenie zápisov v pozemno-knižnej vložke nasledujúcich po zápise tejto poznámky. Vzhľadom k už uvedenému, teda, že rozhodnutie Krajského súdu v Nitre vo veci sp. zn. 7Co/35/2016-618 zo dňa 24. augusta 2017 bolo predmetom prieskumu dovolacieho súdu (2Cdo 53/2019), pričom z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR nevyplýva to, že by aplikácia príslušných ustanovení všeobecných záväzných

právných predpisov v danej veci, bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu, preto sa stotožnil s výkladom tohto rozhodnutia NS SR v rozhodnutí Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7Co/35/2016. V takomto postupe videl odvolací súd naplnenie jedného zo základných princípov Civilného sporového poriadku, a to princípu právnej istoty.“

15.8. K uvedenému dovolací súd poukazuje na obdobnú skutkovú a právnu vec, ktorú riešil najvyšší súd v konaní pod sp. zn. 2Cdo/165/2021 a vychádza z rovnakých skutkových a právnych záverov. Dovolanie žalovanej Rímskokatolíckej cirkvi, Sídlná kapitula Nitra rozsudkom zamietol. Z bodov 23. a 23. 1. odôvodnenia vyplýva: „Rovnako tvrdenie dovolateľa nepotvrďuje poznámka najvyššieho súdu v rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/84/2010 vo vzťahu k zápisu zo dňa 08. augusta 1948 č. d. 4564, že „podľa oznámenia Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy ... sa poznamenáva, že nehnuteľnosti ... zamýšľa prevziať, a že tieto sú predmetom revízie podľa zák. č. 142/1947 Sb. v znení zák. č. 44/1948 Sb. nemá za následok prechod vlastníctva na štát a ani to, že by sa nehnuteľnosti zo záboru prepustené (vylúčené) stali opäť zabranými a mohli byť predmetom rozhodovania podľa zák. č. 142/1947 Sb. [revízia rozhodnutí, ktorými bola pôda zo záboru prepustená (vylúčená) sa vykonávala v zmysle § 4 zák. č. 142/1947 Sb. formou vydania rozhodnutia, ktorým sa pôvodné rozhodnutie buď zruší alebo potvrdí a len zrušením rozhodnutí uvedených v § 4 ods. 1 a 2 sa nehnuteľnosti zo záboru prepustené (vylúčené) stávajú opäť zabranými a mohli byť predmetom rozhodovania podľa tohto zákona]“. V prejednávanej veci bolo preukázané, že rozhodnutia o prepustení (vylúčení) zo záboru, resp. o jeho ponechaní právnomu predchodcovi žalovanej boli zrušené rozhodnutím Ministerstva земедельства č. 53.150/48-IX.R-12 zo dňa 21. júna 1948 vo veci: Veľkostatok Nitrianska sídlna kapitula, Revízia prvej pozemkovej reformy (č. l. 246 až 251 spisu), ktoré rozhodnutie bolo predpokladom pre rozhodnutie o prídele. 23.1. Pokiaľ odklon od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu žalovaná vo vzťahu k platnosti prídelovej listiny odvodzovala od rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/84/2010, dovolací súd uvádza, že v namietanom rozhodnutí najvyšší súd nepovažoval prídelovú listinu za nesporný doklad o vlastníctve z dôvodu, že „zápisy v pozemkovoknižnej vložke č. ... ale ani iné dosiaľ vykonané dôkazy nenasvedčujú tomu, že by pozemky, ktoré boli predmetom prídelu na základe prídelovej listiny zo dňa ... spadali pod možný prídel podľa zák. č. 142/1947 Sb. Okrem toho v prídelovej listine bol ako prídelca označený Čsl. štát, t. j. subjekt, ktorý zákon v taxatívnom výpočte uvedenom v § 8 ods. 1 písm. a) až f) ... neurčuje. Za tohto stavu sa, podľa dovolacieho súdu, javí nevyhnutné posúdiť prídelovú listinu aj z hľadiska, či nejde o správne rozhodnutie trpiace tak závažnými vadami, čo do ich zápornej kvality, že nie je možné uplatniť prezumpciu jeho správnosti. ...“ Najvyšší súd však súčasne dodal, že „ničotnosť správneho aktu nemôže svedčiť bez ďalšieho pre záver o neexistencii dobrej viery držiteľa, opierajúceho nadobudnutie práva o takýto správny akt. Omyl, vyvolaný štátnym orgánom zásadne treba považovať za omyl ospravedliteľný, lebo sa tu vychádza z dôvery občana (právnickej osoby) v štát a jeho orgány.“ Najvyšší súd Slovenskej republiky v obdobnej veci (sp. zn. 2Cdo/53/2019) poukázal na skoršie rozhodnutie sp. zn. 4Cdo/123/2003 (R 44/2005), v ktorom uviedol, že „Výmery a prídelové listiny ako verejné listiny boli a aj v súčasnosti sú dokladmi o vlastníctve prídelcov k prideleným nehnuteľnostiam a sú vkladu schopnými listinami spôsobilými pre zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností.“ Podobne aj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/84/2010 („správny akt vydaný v minulosti nie je možné preskúmať z hľadiska jeho platnosti alebo neplatnosti, jeho vecnej správnosti, ale je možné posúdiť iba jeho prípadnú nulitu /ničotnosť/).“ V prejednávanej veci sa náležitosti prídelovej listiny súd prvej inštancie zaoberal v ods. 11. odôvodnenia rozhodnutia v intenciách názoru krajského súdu v zrušujúcom rozhodnutí sp. zn. 7Co/73/2013, ktorý poukázal na to, že nad (mimo) rámec správneho súdnictva všeobecný súd nie je oprávnený skúmať vecnú správnosť správneho aktu; môže ho preskúmať len so zreteľom na to, či ide o akt nulitný, teda o správny akt vydaný absolútne vecne nepríslušným správnym orgánom. V danej veci bol výmer (prídel) právnomu predchodcovi žalobcu vydaný Okresným národným výborom v Nitre, v tom čase subjektom oprávneným na jeho vydanie a vydal ho v medziach svojich právomocí. Je v ňom uvedené, kto ho vydal, označenie právneho predpisu, podľa ktorého sa vydáva, akej veci sa týka, obsahuje presné označenie nehnuteľnosti a podmienky, za ktorých sa prídelenie uskutočňuje. Prídelová listina bola opatrená pečiatkou orgánu, ktorý ju vydal a bola podpísaná. Ide preto nepochybne o prídelovú listinu, ktorú treba považovať za perfektnú, a ktorá má povahu verejnej listiny spôsobilej vlastníckeho práva preukázať. Na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že prídelová listina neobsahuje dátum a prídelovú cenu, ktorých absencia nemá za následok nulitnosť tohto právneho aktu. Uvedeným záverom nedošlo k odklonu od rozhodovacej praxe

dovolacieho súdu (6Cdo/84/2010).“

Vo vzťahu k dovolacej námietke - nesprávnemu právnemu posúdeniu veci s poukazom na § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

16. Žalovaný 1/ poukazoval na to, že je potrebné posúdiť otázku, či podpisom zápisnice o prídele a odovzdaní pôvodného majetku v obci J. zo dňa 25. júla 1959 Štátnemu majetku, n. p. Nitra - Chrenová došlo zo strany prídelcov k vzdaniu sa majetku v súlade s § 132 ods. 1 zákona č. 141/1950 Zb. Podľa názoru žalovaného 1/ na rozdiel od názoru dovolacieho súdu je potrebné posúdiť predmetnú listinu ako prejav vôle právnych predchodcov žalobcov v tom, že išlo o vzdanie sa majetku a to s poukazom na § 132 ods. 1 zákona č. 141/1950 Zb. v znení ku dňu 25. júla 1959 v zmysle ktorého k strate vlastníctva dochádza aj tým, že sa ho vlastník vzdá.

16.1. Dovolací súd udáva, že právne posúdenie predmetnej právnej otázky sa nachádza v bode 25. odôvodnenia rozsudku krajského súdu. Súd prvej inštancie v bode 32. odôvodnenia rozhodnutia konštatoval, že právní predchodcovia žalobcov vlastnícke právo nestratili ani v dôsledku spísania Zápisnice o prídele o odovzdaní pôdneho majetku v obci J. zo dňa 25. júla 1959 Štátnemu majetku n.p. Nitra - Chrenová, pretože zápisnica zo dňa 25. júla 1959, spísaná na MNV Mlynárce, je bez právneho významu, nakoľko odnímať pridelený majetok mohlo iba Povereníctvo SNR pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu v prípade, že prídelca nehospodáril so starostlivosťou riadneho hospodára na pridelených pozemkoch (§ 23 ods. 2 Nariadenia č. 104/1945 Sb. n. SNR). Vzdanie sa prídelu na MNV preto nemohlo vyvolať žiadne právne účinky. V bode 25. odôvodnenia dovolací súd uviedol: „K dovolacej námietke, že zápisnicu o prídele a odovzdaní pôdneho majetku v obci J. zo dňa 25. 07. 1959 Štátnemu majetku n. p. Nitra-Chrenová je potrebné posúdiť ako prejav vôle právnych predchodcov žalobcov vzdať sa majetku, a to s poukazom na § 132 ods. 1 zák. č. 141/1950 Zb. v znení ku dňu 25. 07. 1959, v zmysle ktorého k strate vlastníctva dochádza aj tým, že sa ho vlastník vzdá, dovolací súd uvádza, že z uvedenej listiny nebolo vzdanie sa prídelu právne relevantným spôsobom preukázané, keďže v zmysle ustanovenia § 132 ods. 1 v tom čase platného Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb. platilo, že vzdanie sa vlastníckeho práva k nehnuteľnosti ako jednostranný právny úkon muselo mať písomnú formu, nehnuteľnosť musela byť v ňom presne identifikovaná a listina musela byť datovaná a podpísaná, v prípade, že listina nespĺňa takéto náležitosti, bola absolútne neplatná podľa § 40 ods. 1 uvedeného Občianskeho zákonníka (uznesenie NS SR sp. zn. 2Cdo/256/2015). Vychádzajúc z uvedeného, dospel dovolací súd k záveru, že zápisnicu o prídele a odovzdaní pôdneho majetku v obci J. zo dňa 25. 07. 1959 nemožno považovať za takúto listinu, neobsahuje prejav vôle vzdania sa prídelu, preto nemožno hovoriť o tom, že právní predchodcovia žalobcov sa nehnuteľnosť, ktoré nadobudli na základe prídelovej listiny, vzdali. Z obsahu zápisnice len vyplýva pridelenie a odovzdanie nehnuteľnosti podľa predpisov o pozemkových reformách dňom 25. 07. 1959 novému nadobúdateľovi ŠM. Pokiaľ žalovaný v 1. rade v odvolaní tvrdí, že pôsobnosť rozhodnúť o prídeloch prešla podľa zák. č. 122/1951 Zb. na ONV, k tomu je potrebné uviesť, že v danej listine sa neposudzuje otázka pridelenia majetku, ale jeho odňatia, pričom odnímať pridelený majetok malo iba Povereníctvo SNR pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu v prípade, že prídelca nehospodáril so starostlivosťou riadneho hospodára na pridelených pozemkoch, ako vyplýva z § 23 ods. 2 nar. č. 104/1945 Sb. n. SNR.“

16.2. Najvyšší súd pritom vo viacerých svojich rozhodnutiach riešil otázku straty vlastníctva k prídelu prídelcom z dôvodu jeho vzdania sa prídelcom (pozri napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/48/2008, sp. zn. 3MCdo/5/2013). Vychádzal pritom (tak ako v tejto veci na to poukazuje dovolateľ) zo zákona č. 141/1950 Sb. (Občiansky zákonník) účinného od 1. januára 1951, ktorý v ustanovení § 132 ods. 1 upravoval stratu vlastníckeho práva k veci okrem iného aj tým, že sa vlastník vlastníctva vzdá. Právo opustiť vec treba považovať za súčasť obsahu vlastníckeho práva. Jeho podstatou je prejav vôle vlastníka nebyť naďalej vlastníkom veci. Ide o jednostranný právny úkon, ktorým vlastník stráca svoje vlastnícke právo a dochádza tak spravidla k jeho prechodu na štát (§ 119 písm. a)). Z prejavu vôle musí bez akýchkoľvek pochybností vyplývať, že vlastník sa vzdáva, a to treba zdôrazniť vlastníctva k určitej veci. Dôkazné bremeno zaťažuje v konaní tú stranu sporu, ktorá tvrdí, že nadobudla vlastníctvo k veci. Vzhľadom na závažnosť právneho následku, ktorým je strata vlastníctva, v prípade, že vzniknú pochybnosti o tom, či došlo k opusteniu veci, treba vychádzať z predpokladu zachovania vlastníckeho práva (čl. 11 Listiny základných práv a základných slobôd). Z hľadiska formy,

zákon pre platnosť tohto právneho úkonu, ak ide o nehnuteľnosť, požaduje písomnú formu. Nepostačuje, ak právny úkon je urobený ústne, prípadne konkludentne tým, že vlastník nehnuteľnosť neužíva. Listina, ktorej obsahom je prejav vôle vlastníka vzdať sa vlastníctva, musí byť vlastníkom tiež podpísaná. Skutočnosť, či (ne)došlo k vzdaniu sa vlastníctva, treba posúdiť aj v kontexte s dobou, v ktorej mal byť tento právny úkon urobený a tiež so zreteľom na to, že nikto sa spravidla bez vážneho dôvodu vlastníctva k veci nevzdáva, zvlášť, ak ide o nehnuteľnosť, ktorým je pozemok (m. m. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/792/2015 z 18. augusta 2016).

16.3. Z bodov 22. a 23. odôvodnenia uznesenia NS SR sp. zn. 4Cdo/250/2020 z 15. decembra 2022 ďalej vyplýva, „V preskúmvanej veci odvolací súd záver o tom, že právny predchodca žalobcov X. F. (ako pôvodný prídelca) prejavil vôľu vzdať sa vlastníctva k prideleným nehnuteľnostiam, oprel o listinné dôkazy, hlavne zápisnicu spísanú na MNV v Milanovciach zo dňa 11. novembra 1952, kde je okrem iného uvedené, že prídelci vstúpili do držby a úžitku skonfiškovaného pôdohospodárskeho majetku L. G. a X. 1. októbra 1946. Túto listinu z hľadiska jej povahy možno považovať za listinu verejnú a keďže v konaní neboli produkované žiadne skutočnosti ani dôkazy spôsobilé spochybníť pravdivosť toho, čo je v tejto listine (ako aj v ostatných verejných listinách) obsiahnuté, krajský súd dospel až k ústavne neudržateľnému úsudku, že uvedené listiny nemožno podľa ich obsahu vykladať inak, než ako listiny preukazujúce prejav vôle pôvodného prídelcu vzdať sa prídelu. A to iba tým, že právny predchodca žalobcov o pridelenú pôdu nemal a ani neprejavoval záujem, ani sa neriadil povinnosťami prídelcu uvedenými v prídele a tieto povinnosti si plnil právny predchodca žalovanej. 23. Dovolací súd sa s uvedeným (svojoľným) záverom odvolacieho súdu, ktorý má pre správnosť rozhodnutia zásadný význam, nestotožňuje okrem vyššie uvedeného aj preto, že jednostranný právny úkon, ktorým sa vlastník vzdáva vlastníctva, má mať vždy povahu súkromnoprávnu. Zápisnica spísaná na MNV v Milanovciach z 11. novembra 1952 nedokazuje - s poukazom na vyššie označené zákonné kritériá o vzdaní sa vlastníctva k prídelu podľa § 132 ods. 1, ktorými sú jednoznačný prejav vôle, písomná forma, podpis listiny prídelcu (ods. 21) - prejav vôle právneho predchodcu žalobcov vzdať sa svojho prídelu.

16.4. Nad rámec uvedeného dovolací súd poukazuje na to, že otázkou vzdania sa prídelu sa najvyšší súd zaoberal v uznesení sp. zn. 6Cdo/169/2020, keď v ods. 49. uviedol: „Odňatie prideleného majetku a vzdanie sa prídelu boli ... dva odlišné právne inštitúty, ktoré umožňovali v tom čase platné právne predpisy. Vzdanie sa prídelu pôdy umožňoval zákon č. 141/1950 Zb. (Občiansky zákonník) účinný od 01. januára 1951 (ďalej len Občiansky zákonník alebo OZ) v ustanovení § 132 ods. 1, podľa ktorého vlastníctvo sa strácalo najmä tým, že ho nadobudol niekto iný, alebo že sa ho vlastník vzdal, a že išlo o jednostranný právny úkon, ktorým vlastník strácal svoje vlastnícke právo a dochádzalo tak k jeho prechodu na štát alebo inú právnickú osobu. Pre platnosť právneho úkonu o právach k nehnuteľnostiam zákon vyžadoval písomnú formu, okrem, ak išlo o nájom rodinného domčeka alebo inej podobnej stavby alebo len časti budovy (§ 40 ods. 1 v spojení s § 38 OZ), a že z právneho úkonu musela vyplývať bez akýchkoľvek pochybností vôľa vlastníka vzdať sa vlastníctva k určitej veci. Podľa názoru dovolacieho súdu treba prisvedčiť odvolaciemu súdu v tom, že v spise sa nenachádza žiaden dôkaz o právnom úkone urobenom právnymi predchodcami žalobcov v písomnej forme, obsahom ktorého by bol ich prejav vôle smerujúci k vzdaniu sa vlastníctva k nehnuteľnostiam prideleným.“

16.5. Vzhľadom na vyššie uvedené závery, potom právne posúdenie veci zo strany odvolacieho súdu bolo správne. Preto dovolací súd dovolanie žalovaného 1/ zamietol podľa § 448 CSP.

16.6. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti, či právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia podľa ustanovenia § 444 ods. 1, ods. 2 CSP a v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

17. Žalobcovia boli v dovolacom konaní úspešní, preto im dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanému 1/ v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 362 ods. 2 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.